DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
June 15, 1995

THE LITHUANIAN WORLD–WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXVI Kaina 50 c. KETVIRTADIENIS – THURSDAY, BIRŽELIS – JUNE 15, 1995 Nr. 115

Lietuvos pajūriui gresia sunaikinimas

Vilnius, birželio 2 d. (LR) – Netolimoje ateityje Lietuvos jūros krantas – iš Baltijos baseino šalių ji turi trumpiausią, apie 94 kilometrų (56.4 mylių) – atsidurs naftos verslovių gniaužtuose, pranašauja Lietuvos Mokslų Akademijos akademikas, Švedijos Upsalos universiteto garbės daktaras Vytautas Gudelis Ritos Grumadaitės straipsnyje „Lietuvos ryte".

„Klaipėdoje yra plečiamos naftos įmonės, pajūryje statomi nauji terminalai, nepamirškime ir Rusijos ketinimų pradėti netoli Nidos jūroje esančio naftos telkinio gavybą. Tuomet gali tekti atsisveikinti su gamtos unikumu – Kuršių nerija, Palangos, Šventosios paplūdimiais", Tvirtina tarptautiniu lygiu pripažintas Baltijos jūros krantotyros specialistas.

Anot Vytauto Gudelio, „Į Lietuvos pajūrį dabar žiūrima tik naftos vartotojo akimis, rūpi vien naftos terminalai ir uosto plėtimas". Vyriausybė, atrodo, neturi aiškios idėjos, kokia turi būti jo paskirtis – žmonėms naudotis, laivybai ar naftai transportuoti.

Pasak V. Gudelio, jeigu pajūryje bus įgyvendinti dabartiniai terminalų bei kitų pramonės statybų užmojai, galima palaidoti tarptautinio turizmo idėją ir milijonus, kuriuos būtų galima iš to uždirbti. Turistai nevažiuos poilsiauti prie naftotiekių.

Mokslininką stebina, jog Lietuvos inteligentija, daug padariusi, kad aštuntojo dešimtmečio pabaigoje būtų sustabdyti naftos gręžimo darbai jūroje ties Nida, dabar yra abejinga gamtosaugai.

Įgyvendinus planus išplėsti Klaipėdos uostą, rekonstruoti ir pastatyti Klaipėdos bei Būtingės terminalus, pastatyti naują uostą Šventojoje, dar labiau sumažės plotai, tinkami naudoti kurorto ir turizmo reikalams. Vytauto Gudelio apskaičiavimu, per artimiausius 10-15 metų, iš likusio 56.4 mylių pajūrio, dar 9-12 mylių bus paversta miestu.

„Paradoksas, tačiau tai, ką pajūryje pavyko išsaugoti per praėjusius dešimtmečius, dabar sparčiai nyksta – akivaizdžiai senka gintaro atsargos, žemėja lakaus smėlio suformuotos kopos, kurių kitur nėra pasaulyje (jų turime tik dešimties kilometrų pajūrio atkarpoje), nyksta pušynai. Nesirengiu girti sovietinių laikų, tačiau praeityje buvo nemažai padaryta, sprendžiant principinius pajūrio apsaugos ir gamtos turtų naudojimo klausimus", sako V. Gudelis.

Akademiko nuomone, Lietuva turi idealias sąlygas plėtoti tarptautinį turizmą – vieną pelningiausių paslaugų šakų. Nedideliame Lietuvos pajūrio plote sutelpa įvairūs gamtovaizdžiai: dykuma-kopos, vanduomarios ir jūra bei miškas.

V. Gudelis kategoriškai atmeta nuostatą statyti uostą Šventojoje. „Palikit ją ramybėje, apie uostą negali būti nė kalbos. Nebent prieplauka burlaiviams ar vietos žvejybai". Visą pajūrio plotą vertėtų palikti pramoginiams tikslams.

Būtina padėti ir Palangai – čia buvę smėlio paplūdimiai kai kur išplauti iki juodos žemės. Akademiko nuomone, paplūdimių būklę būtų galima greitai pagerinti. Kasmet tenka užnešamą smėlį iškasti iš Klaipėdos uosto laivų įplaukos kanalo. Tolyn į jūrą išvežama ir išpilama iki 800,000 kubinių metrų smėlio. Palyginti nedidelė šio smėlio dalis būna užteršta, tačiau švariuoju smėliu būtų galima atnaujinti paplūdimius. Netoli krantų išpiltą smėlį bangos ir srovės atitinkamai surūšiuotų ir paskirstytų.

Vytautas Gudelis sako apskritai neprieštaraująs tranzitinio uosto ar terminalo idėjoms, tačiau jas įgyvendinant negalima peržengti tam tikrų ribų. „Nuskriaudę gamtą, nuskriausime patys save", jis sako.

Ar poilsiaujančių turistų minia gamtai nepadarytų didesnės žalos, negu tvarkingai veikiantis uostas ar terminalas? „Viskam reikia nustatyti ribas. Deja, Lietuvoje yra daug nepamatuoto gigantizmo elementų. Mums nereikia tokių naftos perpylimo bazių-uostų kaip Saudo Arabijoje ar Jungtiniuose Arabų Emyratuose – ten didžiuliai tuščios teritorijos plotai", sako V. Gudelis.

Bet anot jo, jeigu bus netvarka, Kuršių neriją gali sunaikinti ir 2,000 poilsiautojų. Tačiau laikantis kai kurių taisyklių, žalos gamtai nepadarys ir 20,000 atvykėlių.

Neringos meras Stasys Mikelis pritaria minčiai, kad reikia saugoti Kuršių nerijos unikalią gamtą, tačiau primena, kad čia gyvena keli tūkstančiai žmonių, kuriems dėl to kyla daug įvairiausių problemų. Neringoje labai sumažėjo darbo vietų ir, palyginti su visa Lietuva, čia labai didelės kainos, ir ne tik poilsiautojams.

Neringos gyventojai už kubinį metrą vandens moka 3.5 karto brangiau negu klaipėdiečiai. Žiemą Neringa „miega", nes iš daugiau kaip šimto poilsiaviečių tik kelios yra šildomos. Todėl vietos gyventojai pradeda pardavinėti butus.

Per pastaruosius dvejus metus vien Nidoje parduota pusšimtis butų. Pagerinti gyvenimo sąlygas Kuršių nerijoje laukia apie trys šimtai šeimų.

Pasak S. Mikelio, Neringa susiduria su pernelyg dideliu valstybinių žinybų dėmesiu. Kartais net atrodo, kad čia nereikia nei mero, nei vyriausiojo architekto, nei kitų specialistų, ir apskritai Kuršių nerijos vertę ir unikalumą labiau supranta ne vietos žmonės, o gamtosaugos, paminklosaugos valdininkai, nustatantys direktyvas, kaip prižiūrėti Neringą.

Dėl tokios priežiūros jau ketveri metai neįmanoma rekonstruoti vienintelio Nidos viešojo tualeto, moderniau pertvarkyti pagal tipinį sovietinės „dėžutės" projektą pastatyto pašto, pastatyti katalikų bažnyčios.

Laikomasi taisyklės, kad Kuršių nerijos architektūrinis akcentas – plokšti stogai. Tačiau būtent tokie netinka drėgnose šio krašto klimatinėse sąlygose. Kaupdami ir sulaikydami drėgmę jie itin greitai prakiūra, sutręšta.

Valdininkiškų nurodymų kuriozai ypač išryškėjo, kai sovietų kareiviai paliko pasienio bazes (jų Kuršių nerijoje buvo aštuonios). „Iš centro" buvo pasakyta, ką reikia nugriauti ir ką jose įkurdinti. Tačiau naujai išrinkta Neringos savivaldybė (rinkimus laimėjo Tautos Pažangos partija, jai priklauso ir meras Stasys Mikelis) ketina neklausyti kai kurių komandų ir elgtis savarankiškai, pavyzdžiui, dėl miške esančios jūreivių karinės bazės.

Anksčiau valdybos sprendimu čia buvo nutarta įkurdinti girininkiją, tačiau, Kultūros paveldo inspekcijai paprieštaravus, šiuos pastatus nutarta išbraukti iš Neringos generalinio plano. Bet Neringos valdžia neklausys nurodymo nugriauti šio pastato, ir ten įsikels girininkija.

Bosnijos vyriausybės kariai palapinėje ant Treskavica kalno, į pietvakarius nuo Sarajevo, kurį jie pirmadienį atkovojo nuo serbų. Bosnijos vyriausybės karinės pajėgos – tarp 20,000 ir 30,000 karių – renkasi Sarajevo apylinkėse, ruošdamiesi galutiniam vadavimo mūšiui, nes įsitikino, kad pagalbos iš Vakarų neulauks. Antradienio popietę Bosnijos serbai paleido dar 28 iš jų įkaitais laikomų Jungtinių Tautų taikos palaikytojų. Prieš tai jie jau buvo paleidę 230 įkaitų iš paimtų virš 320. Tad dabar serbai dar turi 52 įkaitus ir 92 JT kariai yra apsupti keturiuose JT postuose prie Sarajevo. Serbai planuoja paleisti visus, išskyrus 15, kad turėtų kuo derėtis. Sakoma, kad už tai Serbijos prezidentas Slobodan Milosevič gavo NATO užtikrinimą, kad serbų pozicijos nebus bombarduojamos.

Vyriausybė minėjo įstojimą į Europos Sąjungą

Vilnius, birželio 13 d. (Elta) – Antradienį Vyriausybės rūmuose įvyko iškilmingas vyriausybės posėdis, skirtas paminėti pirmadienį su Europos Sąjunga pasirašytai sutarčiai dėl asocijuotos narystės. Į posėdį atvyko prezidentas Algirdas Brazauskas, Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas, Seimo ir vyriausybės nariai, užsienio šalių ambasadoriai, Nepriklausomybės Akto signatarai, kiti svečiai.

Pranešimą perskaitė Lietuvos valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministras Mindaugas Stankevičius, nes ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius dar nebuvo grįžęs iš Kopenhagos. Jis pabrėžė, kad birželio 12-oji diena Lietuvai taps ypatingos svarbos data. „Europos sutartis mūsų kelyje į Europos Sąjungą yra strateginis pasiekimas, ir ji yra bene reikšmingiausia Lietuvos tarptautinė sutartis šį šimtmetį", sakė jis.

Posėdyje kalbėjo ir Prancūzijos ambasadorius Philippe de Suremain, nes Prancūzija dabar pirmininkauja Europos Sąjungai. Jis pasakė, kad įstojimas į Europos Sąjungą reiškia ir dideles pastangas, o kartais ir sunkius įsipareigojimus. „Įstoti, vadinasi, nugalėti save", sakė Prancūzijos atstovas.

Valstybė garantuoja paskolą lėktuvui pirkti

Vilnius, birželio 8 d. (AGEP) – Lėktuvas „Boeing 737" bus perkamas už Europos Sąjungos paskolas, kurias Lietuva gaus tik po to, kai Tarptautinis Valiutos Fondas (TVF) pritars Lietuvos ekonomikos vystymo programai, ketviradienį pranešė ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius. Pasak jo, TVF direktorių valdybos posėdis numatytas liepos 12-14 dienomis. Tikimasi, kad po jo Lietuva gaus apie 60 milijonų dolerių TVF paskolą bei Europos Sąjungos paskolas, kurių dydžio premjeras nenurodė.

Lėšas tikimasi gauti iki rugsėjo pradžios. Kaip tik todėl, sakė A. Šleževičius, vyriausybė suteikė tik trijų mėnesių valstybės garantijas dviems Lietuvos bankams, kurie suteiks „Lietuvos avialinijoms" trumpalaikius kreditus pirkti lėktuvą „Boeing".

Lietuvos Taupomasis Bankas, Vilniaus Bankas bei valstybės biudžetas suteiks nacionalinei aviakompanijai iš viso 8.3 milijonus dolerių paskolų, kurias ji turės grąžinti iki rugsėjo 1 dienos. Birželio pradžioje ministrų kabinetas garantavo beveik 6.4 milijonų dolerių paskolų, kita dalis buvo suteikta iš biudžeto kiek anksčiau.

Kaip jau skelbta, „Lietuvos avialinijos" kovo mėnesį pasirašė kontraktą su viena JAV kompanija dėl lėktuvo „Boeing" pirkimo, tačiau ilgai ieškojo finansavimo šaltinių. Už lėktuvą bus sumokėta 8.3 milijonai dolerių. A. Šleževičius sako, kad lėktuvas „jau netrukus bus Lietuvoje".

Tai bus pirmasis vakarietiškas lėktuvas, kurį įsigys Lietuvos nacionalinė aviakompanija. Dabar „Lietuvos avialinijos" skraido rusiškais lėktuvais JAK-42 ir TU-134A, taip pat vienu „Boeing", kurį nuomoja iš Airijos kompanijos GPA.

Lenkijos spauda minėjo Lietuvos įstojimą

Vilnius, birželio 13 d. (Elta) – Baltijos valstybių tapimui asocijuotomis Europos Sąjungos narėmis daug dėmesio skiria Lenkijos spauda. Apie Europos sutarties pasirašymą Liuksemburge informuoja visi centriniai laikraščiai.

Lenkijos spaudoje vieningai pabrėžiama, kad Lietuva, Latvija ir Estija gali aplenkti Lenkiją, anksčiau tapdamos tikrosiomis Europos Sąjungos narėmis. Baltijos šalių pereinamasis laikotarpis truks iki 1999 metų, o Lenkijos – iki 2004.

Beje, „Życie Warszawy" pastebi, kad Lietuvos premjeras buvo vienintelis Baltijos šalių atstovas, sutarties pasirašymo iškilmėse kalbėjęs, kad jo šalis nori įstoti į NATO.

„Geležinio vilko" brigados šventėje dalyvavo (iš k.) buvęs jos vadas Česlovas Jezerskas, buvęs krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius ir buvęs Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis.

„Geležinio vilko" brigados sukaktis

Vilnius, birželio 4 d. (Elta) – Motorizuota pėstininkų brigada „Geležinis vilkas" birželio 6 d. minėjo trejų metų sukaktį, rašo „Lietuvos rytas".

Karių rikiuotės, maršai, kariuomenės vadų bei Krašto apsaugos ministerijos vadovybės kalbos vyko Vilniaus Kalnų parke. Skambant fanfaroms, dabartinis „Geležinio vilko" vadas pulkininkas leitenantas Vytautas Žukas garbės ženklą – kalaviją įteikė pirmajam brigados vadui pulkininkui Česlovui Jezerskui.

Dabartinės brigados pradžia buvo 1990 m., kai prie tuometinio Krašto apsaugos departamento buvo įkurtas apsaugos būrys. Vėliau, 1991 m. sausio įvykių metų, Vilniuje buvo įkurta mokomoji kuopa ir jos padaliniai kituose miestuose. Tų pačių metų pabaigoje jų pagrindu buvo įsteigti batalionai, kuriuos sujungus, buvo įkurta brigada. 1992 m. birželio 6 d. jai suteiktas „Geležinio vilko" vardas.

Šiuo metu „Geležinio vilko" brigadą sudaro šeši batalionai, o joje tarnauja 2,500 žmonių.

Čečėnai prarado pagrindinę bazę

Maskva, birželio 5 d. (Reuter) – Rusijos pajėgos birželio 4 d. užėmė Čečėnijos kalnuose esantį Veden kaimą, kuris buvo laikomas neįveikiama čečėnų kovotojų baze.

Kaimas užimtas po nakties nuožmių kautynių, pranešė ITAR-TASS žinių agentūra. Tai pirmas svarbus rusų laimėjimas kalnuotoje pietinėje šalies dalyje, kurią kontroliuoja sukilėliai.

Vedene sekmadienį lankėsi rusų karo vadas Čečėnijoje Anatolij Kulikov. Jis kaimo gyventojams pareiškė, kad garantuoja amnestiją visiems ginklus sudėjusiems sukilėliams. A. Kulikov žadėjo atsiųsti į šį rajoną humanitarinės pagalbos, kai tik bus išminuoti keliai.

Vienas čečėnų vadas Rusijos televizijai NTV pareiškė, kad čečėnai negali „tiesiogiai stoti prieš šią didžiulę jėgą". Anksčiau kovotojai teigė, kad rusų kariuomenė nesugebės prasiskverbti į kalnus.

Veden kaimas yra 40 kilometrų į pietryčius nuo Grozno. Anksčiau čia buvo įsikūręs prezidento Džochar Dudajev štabas. Kaimas įsikūręs tankiu mišku apaugusiame tarpeklyje.

Dž. Dudajev grupuotės sunaikinimas Veden kaime pakeitė kariaujančių jėgų išsidėstymą Čečėnijos kalnų rajone, pranešė Rusijos pajėgų vadovybės atstovas. Pasak jo, rusams užėmus Vedeno gyvenvietę, čečėnų kovotojai prarado pagrindinę bazę. Dabar kovotojų pozicijos pasistūmėjo 7-10 kilometrų į pietus nuo Vedeno. Kovotojams priklausančiose teritorijose paskelbta visuotinė mobilizacija.

Artimiausiu metu Rusijos pajėgos tęs operaciją Šatoj kaimo kryptimi.

Rusijos pajėgų štabo duomenimis, užimant Veden, žuvo 316 čečėnų kovotojų, sunaikinti aštuoni tankai, šarvuotis, zenitinis pabūklas bei kitos technikos. Rusijos pajėgos neteko septynių karių, 21 buvo sužeistas.

Birželio 4 d. naktį Čečėnijos sukilėliai numušė Rusijos malūnsparnį Mi-24. Žuvo du įgulos nariai.

Socialdemokratai apie Lietuvos įstojimą

Vilnius, birželio 13 d. (Elta) – Komentuodamas Lietuvos įstojimą į Europos Sąjungą, Seimo Užsienio reikalų komiteto narys, socialdemokratas Vytautas Plečkaitis pastebėjo, kad Lietuvoje noras tapti Europos Sąjungos nare pasireiškia tik deklaracijomis, o realybėje priimėjami neatitinkantys ar net prieštaraujantys Europos teisinei sistemai įstatymai.

V. Plečkaičio nuomone, nereikia pervertinti asocijuotos ES narės statuso – Lietuva tokia gali likti dar 10 ar net 20 metų, nes „atsilikimas nuo Europos standartų čia akivaizdus".

Plečkaitis taip pat sakė, kad Užsienio reikalų ministerijos politika skiriant Lietuvos ambasadorius užsienyje, yra neteisinga. Pavyzdžiu nurodė tai, kad Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikoje Alfonsas Eidintas skiriamas atstovu ir Kanadoje. Pasak Užsienio reikalų komiteto nario V. Plečkaičio ambasadorius nesusitvarko ir su dabartinėmis pareigomis.

Vilniaus senamiestis pripažintas Pasaulio paveldo dalimi

Vilnius, birželio 9 d. (Elta) – Sostinės merijoje birželio 9 d. Pasaulio Paveldo Centro direktorius Bernd von Droste Vilniaus merui Aliui Vidūnui įteikė oficialų UNESCO generalinio direktoriaus raštą – liudijantį, jog Lietuvos sostinės senamiesčio istorinis centras yra įrašytas į UNESCO Pasaulio Paveldo sąrašą.

Sveikinimo kalboje svečias pažymėjo, kad šiuo aktu pripažįstama, jog Vilnius yra tokia pat reikšminga pasaulio paveldo dalis, kaip Jeruzalė, Vatikanas, Krokuva, Venecija ir kitos įžymybės. „Vilniaus senamiesčio restauravimas – Lietuvos atgimimo simbolis", kalbėjo aukštas UNESCO pareigūnas. „Lietuvos lemtis, visų Lietuvos piliečių kultūrinis identitetas išties neatsiejamai susijęs su jų istorinės sostinės sužydėjimu". Svečio žodžiais, „Vilniaus senamiesčio renovacija – tai ne išlaidos,o labai pelninga investicija, nes tai investicija į lietuvių tautą".

Aukštą UNESCO pareigūną penktadienį priėmė prezidentas Algirdas Brazauskas. Įteikęs svečiui Antano Sutkaus fotografijų albumą „Neringa", prezidentas pasakė, kad Kuršių neriją taip pat vertėtų įtraukti į Pasaulio paveldo sąrašą. Bernd von Droste sakė pasiūlysiąs UNESCO ekspertų grupei atvykti į šią vietovę ir, išanalizavus padėtį, pateikti išvadas.

KALENDORIUS

Birželio 15 d.: Vitas, Jolanta, Tanvilas, Bergailė. Lietuvos Gedulo ir vilties diena. 1940 m. Sovietų Sąjunga okupuoja Lietuvą.

Birželio 16 d.: Julita, Benas, Tolminas, Jūra.

Lietuvos Vyčių veikla

LIETUVOS VYČIŲ 102 KUOPOS ISTORIJA

Besiruošiant Lietuvos Vyčių 82-ajam metiniam seimui, norim supažindinti su Lietuvos Vyčių 102 kuopos istorija. Informacijas suteikė Lietuvos Vyčių garbės narys Robertas Boris, kuopos narys Vincas Boris, o ištraukos iš Igno Sakalo paruoštos Lietuvos Vyčių istorijos.

Lietuvos Vyčiai buvo daugiau, negu visuomeninė organizacija. Atsakant į sovietų okupavimą Lietuvoje, 102 kuopa susijungė su kitom kuopom , sudarydama „lietuvių reikalų komitetą". Tūkstančiai laiškų buvo rašomi valstybės vadams ir įstatymų leidėjams, ginant Lietuvos vardą, protestuojant sovietų okupaciją ir Lietuvos prijungimą prie Sovietų Sąjungos, ieškant paramos, kad būtų sugrąžinta Lietuvos nepriklausomybė. Kelis mėnesius po II pasaulinio karo šimtai maisto siuntinių (nupirkti iš Šv. Antano parapijiečių aukų, suorganizavo kuopos narės Aldona Nausėdas-Bunikis ir Theresa Žaliagiriūtė-Medonis) ir paaukoti rūbai buvo siunčiami Lietuvos pabėgėliams Vokietijoj. Lietuvių kalbos klasės steigiamos nariams, kurie dabar jau buvo sūnūs ir dukterys LV steigėjų ir kurie neturėjo tėvų kalbos sklandumo.

1948 metinis seimas vyko Detroite ir buvo sėkmingas. Roberto Boris pastangomis, 79 kuopa atgaivinta ir abi kuopos šeimininkavo suvažiavime 1959 metais. Šis suvažiavimas buvo įdomus ir linksmas. Tęsėsi 6 dienas. Valstijos gubernatorius G.M. Williams rugpjūčio 18-23 d. paskelbė Lietuvos Vyčių savaitę, o Detroito burmistras ant miesto rotušės įsakė iškelti Lietuvos vėliavą. Paskutinę suvažiavimo dieną Dievo Apvaizdos lietuvių bažnyčioje per iškilmingas šv. Mišias pamokslą pasakė vyskupas V. Brizgys. Detroito arkivyskupas John F. Dearden savo sveikinimo žodyje ragino Lietuvos Vyčius palaikyti savo tautos papročius, kadangi tautos tradicijos stiprina mūsų tikėjimą. Suvažiavimo bankete dalyvavo Michigan valstijos gubernatorius G.M. Williams. Jis buvo apdovanotas kitataučiams skiriamu medaliu už jo nuopelnus. Savo kalboje gubernatorius lietuviškai pabrėžė, „Kas bus, kas nebus, bet Lietuva nepražus". Seimą sveikino JAV prezidentas Dwight D. Eisenhower, Kauno arkivyskupas metropolitas J. Skvireckas, Detroito burmistras ir nemažai įvairių kitų organizacijų.

Netrukus po suvažiavimo mirė kuopos dvasios vadas kun. Ignas Boreišis. Kun. J. Walter Stanievičius paskirtas nauju klebonu Šv. Antano bažnyčiai ir taip pat sutiko būti Lietuvos Vyčiams dvasios vadu.

1960 metai buvo atmintini 102 kuopos istorijoj. Kartu su 79 kuopa jaunų vyčių stovyklos savaitė pradėta Dainavos stovykloje, Jadvygai Damušienei vadovaujant. Ši stovykla tapo metiniu įvykiu. Tą pačią savaitę kuopos pirmininkas Robertas Boris buvo išrinktas Centro valdybos pirmininku. Kitais metais kun. Stanievičius buvo išrinktas Centro valdybos dvasios vadas. Abu darbavosi trejus metus, daug dirbo, kad būtų atgaivintos neveikliosios įstaigos naujos kuopos. 139 kuopa, veikianti prieš Šv. Petro bažnyčios, buvo tuo metu įsteigta. Kai kun. Stanievičius tapo klebonu, buvo aišku, kad reikia naujos klebonijos. Vyčiai atsiliepė į pagalbą — prisidėjo prie aukų vajų ir paaukojo 2,500 dol., kad būtų įrengtas „veiklos kambarys" klebonijos rūsyje. 1985 m. prisidėjo prie bažnyčios atnaujinimo ir taip pat nupirko naują Amerikos vėliavą.

Pokariniai metai pasirodė dramatiški ir sunkūs parapijai, ir 102 kuopai. Daug narių ir parapijiečių išsikėlė į priemiesčius. Daugumas narių gyveno tolokai nuo Šv. Antano bažnyčios. Daug buvusiųjų narių, kurie dalyvavo karinėj tarnyboj, priklausė veteranų grupei ir Lietuvos Vyčių organizacijai. Jų vienintelė grandis su vaikystės parapija ir draugais buvo Lietuvos Vyčiai, kurie naudojo Šv. Antano patalpas, kaip židinį kuopos susirinkimams, etniniams festivaliams ir religinėms apeigoms.

Kadangi daugelis lietuvių išsikėlė į priemiesčius, kitataučiai užėmė rajoną. Šv. Antano bažnyčia tapo trijų kalbų parapija — Mišios buvo laikomos anglų, lietuvių ir ispanų kalba. Kun. Stanievičius buvo paskirtas į kitą arkidiecezijos parapiją, tačiau jis tęsė savo bendravimą su 102 kuopa ir palaikė ryšius, kaip dvasios vadas. Kun. Kazimieras Simaitis, kuris tarnavo klebono pavaduotoju, perėmė klebono pareigas ir buvo oficialus 102 kuopos dvasios vadas. Su kun. Simaičiu atėjimu vėl buvo suteikta pirmenybė lietuviams. Ispanų kilmės parapijiečiai prisijungė prie kitų parapijų ir Šv. Antano bažnyčia tarnavo tiems lietuviams, likusiems šioje srityje. 1980 m., kai kun. Simaitis išėjo pensijon, kun. Alfonsas Babonas, mokslus baigęs Romoje, paskirtas klebonu Šv. Antano parapijai ir 102 kuopos dvasios vadu. Nors ir buvo laikas, kai 102 kuopa ir Šv. Antano parapijos gyvenimas silpnėjo, visuomet tebebuvo ta grandis tarp kuopos ir parapijos per proginius renginius ir metinius rūbų bei įvairių vartotų daiktų išpardavimus nuo 1975 - 1985 m. Jų pelnas buvo pusiau pasidalinamas su parapija. Kai parapijoj įvyko kokia krizė, Lietuvos Vyčiai visuomet greitai ateidavo į pagalbą. 1988 m., kai kardinolas Edmund Szoka, Detroito arkivyskupas, paskelbė planus uždaryti vidinio miesto (inner city) bažnyčias, kurios nedaug naudojamos, 102 kuopa skubiai koordinavo jėgas išgelbėti Šv. Antano bažnyčią. Jie paruošė peticiją/prašymą su 1,400 parašų, kurie buvo asmeniškai pristatytas kardinolui, kaip tvirtas įrodymas, kad reikia išlaikyti parapiją.

Per visus gyvavimo metus 102 kuopa stengiasi gyventi pagal organizacijos šūkį: „Dievui ir Tėvynei".

Kai 1980-mečiui baigiantis prasidėjo atgimimas Lietuvoje, buvo aišku, kad 102 kuopa turi paremti šias pastangas. Prasidėjo politinis veikimas: rašomi laiškai įstatymo leidėjams, ruošiamos viešos demonstracijos Detroite ir Vašingtone, 102 kuopa pradėjo rožančiaus maldos žygį, į kurį įtraukė ne tik visus Lietuvos Vyčius visose JAV-se, bet ir kitus lietuvius, gyvenančius Amerikoj bei Lietuvoj. 102 kuopa dirbo su World Medical Relief, Inc., įstaiga renkant, ruošiant, pakuojant medicinos priemones, reikmenis ir medikamentus, ir siunčiant į Lietuvą. Pirma krovininė pasiekė Lietuvą 1991.01.14. Daug minėtų priemonių buvo naudojama padėti sužeistiems sovietų užpuolime prie televizijos bokšto Vilniuj. Ši humanitarinė pagalba didėjo su Lietuvos nepriklausomybe ir pagaliau buvo įkurtas Lietuvos Vyčių padalinys „Pagalba Lietuvai". Per beveik 5 metus „Pagalba Lietuvai" išsiuntė 24 krovinines, kurių vertė siekė per 15.5 milijonų dolerių.

75 metų Lietuvos Vyčių istorija Šv. Antano parapijoj matė daug nuostabių pasisekimų. Šie laimėjimai pateisino Lietuvos Vyčių šūkį : „Dievui ir tėvynei!".

Paruošė **Regina Juškaitė**

Detroito Šv. Antano lietuvių parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas ir detroitiečiams rekolekcijas sėkmingai pravedęs Kauno Įgulos bažnyčios klebonas kun. Ričardas Mikutavičius. Nuotr. **Reg. Juškaitės**

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

SĖKMINGAS GOLFO TURNYRAS

Birželio 12 dieną, Western Golf ir Country Club laukuose Redford, Michigan, įvyko antrasis George Perles Golfo turnyras, sutraukęs daugiau negu 100 golfo mėgėjų ne tik iš Detroito ir apylinkių, bet net iš Floridos, Čikagos, South Bend, Indiana, ir Grand Rapids vietovių.

Turnyrą su 55 smūgiais laimėjo Grand Rapids lietuvių komanda, kurią sudarė Algis Dimavičius, Bob Sakočius, Greg Alkušis ir Chuck Rapolevich. Jau antri metai iš eilės Grand Rapids lietuvių ketvertukas laimėjo George Perles turnyrą. Vyrų grupėje toliausiai sviedinį numušė Jim Crist, o moterų — Pat Witkowski. Arčiausiai vėliavos numušė Al Paulikas.

Turnyro pabaigtuvių puotai vadovavo Michigan valstijos vyriausias prokuroras adv. Frank Kelley, kuris savo kalboje pabrėžė svarbą šiai labdarai ir kokį svarbų darbą atlieka „Pagalba Lietuvai" komitetas, vadovaujamas Roberto Boris. Prisiminė ir savo susitikimą su Lietuvos prokuroru Artūru Paulausku š.m. vasario mėnesį.

Robert Boris savo kalboje paaiškino lietuvių labdaros eigą ir išreiškė viltį, kad dalyviai pritaria šios organizacijos veiklai. Vylėsi, kad išsipildys šios organizacijos noras įsteigti Lietuvoje ligoninę. Trumpai kalbėjo ir Detroito futbolo komandos vyriausias treneris Wayne Fontes; jis prižadėjo atsiųsti tūkstančio dolerių auką. Kalbėjo ir Detroito krepšinio komandos „Pistons" radijo ir televizijos pranešėjas George Blaha ir George Perles.

George Perles padėkojo rengėjams, dalyviams ir lietuvių geradariams draugams, kurie savo atsilankymu ir aukomis padeda Lietuvos labdarai.

Invokaciją sukalbėjo kun. Walter Stanevičius.

Meninę programą atliko instrumentalistai Joe Stark ir John Stanievich.

Golfo turnyro komitetui, į kurį buvo įtraukta daugiau negu 50 dalyvių, vadovavo George Perles, Wayne Fontes ir adv. Frank Kelley. Garbės komitetą sudarė kardinolas Adam Maida, buvęs gubernatorius George Romney ir dabartinis gubernatorius John Engler. Golfo Dienos vadovai buvo Algis Duoba, Liucijus Kulikauskas, Bob Boris, Jurgis Phyllis Šepečiai ir Regina Juškaitė. Dalyvių nuotaika buvo gera. Rengėjai tikisi iš šio turnyro turėti 10,000 dol. pelno. Pagrindinis rengėjų tikslas yra telkti lėšas iš plačiosios visuomenės, naudojant lietuvių kilmės pažintis.

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

Detroito Pabaltiečių komitetas surengė trėmimų minėjimą, š.m. birželio 11 dieną, St. Paul liuteronų bažnyčioje, Farmington Hills, Michigan.

ABITURIENTAI

Šį mėnesį gimnazijas baigė šie veiklūs Detroito ir apylinkių lietuviai jaunuoliai: Kristina Dėdinaitė, Saulius Polteraitis ir Kristina Barauskaitė. Sveikiname.

JONINĖS „PILĖNUOSE"

„Švyturio" jūrų šaulių kuopa sekmadienį, birželio 25 d. „Pilėnuose" rengia Jonines. „Pilėnų" stovyklavietė yra netoli Manchester, Michigan. Vartai bus atidaryti nuo pat ankstyvo ryto. Darbščios kuopos šeimininkės vaišins svečius lauke ant anglių keptais viščiukais ir kitais skanėstais, o kuopos vyrai rūpisis, kad nebūtų ištroškusių. „Švyturio" kuopos valdyba kviečia visus Joninėse dalyvauti.

A.A. JUOZAS ŠIRVAITIS

A.a. Juozas Širvaitis, 81 metų amžiaus, š.m. birželio 6 d. mirė savo namuose, Detroite. Birželio 10 d. klebonas kun. Alfonsas Babonas Šv. Antano parapijos bažnyčioje aukojo gedulingas šv. Mišias. Vargonavo ir giedojo muz. Stasys Sližys. Po Mišių velionis buvo nugabentas į Woodmere kapinių krematoriumą. Laidotuvėmis rūpinosi velionio testamento vykdytojos Stasė Smalinskienė ir dr. Birutė Girniuvienė. Velionio pageidavimu, jo pelenai bus nugabenti ir palaidoti Lietuvoje, kur gyvena jo giminės. Laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė Yolanda Zaparackienė. Kūnas buvo pašarvotas Val. S. Baužos laidotuvių namuose, Detroite.

Im

ŠV. ANTANO ŠVENTĖ — ATLAIDAI

Birželio 11 d., sekmadienį, Šv. Antano parapijoje, Detroite, buvo švenčiama dviguba šventė — parapijos dangiško globėjo šv. Antano ir Šventos Trejybės šventė. Šv. Mišios aukojamos už parapijiečius. Mišių metu jautriai giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. Stasio Sližio. Skaitinius skaitė Antanas Osteika. Klebonas kun. Alfonsas Babonas pasakė gražų pamokslą. Po Mišių prie išstatyto Šv. Sakramento meldėmės, kad Dievas per šv. Antaną globotų mūsų parapiją ir mus visus.

Po Mišių pilna salė prisirinko parapijiečių, jų draugų ir pažįstamų. Svečių buvo ir iš tolimesnių vietovių, net Kanados. Vyko vaišės. Vaišes paruošė Pranciška Televičienė ir jos talkininkės, o Albinas Andriušaitis parūpino gėrimus. Vyko gausių laimikių laimėjimai. Bilietus platino Danutė Petrauskienė ir Regina Juškaitė, o dovanų skirstymą pravedė Antanas Osteika. Po laimikių traukimo A. Osteika parapijos vardu dėkojo visiems atsilankiusiems ir parėmusiems Šv. Antano parapiją. Sveikino visas Antaninas ir Antanus ateinančių vardinių proga.

Dalyviai džiaugėsi savo laimėjimais ir kad turėjo progą praleisti smagią popietę, pabendraudami su draugais ir artimaisiais, o tuo pačiu paremdami savo parapiją.

Regina Juškaitė

WORCESTER, MA

ŽAVUS KONCERTAS

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa gegužės 21 d. Maironio Parko didžiojoje salėje suruošė estradinių dainų solistų iš Lietuvos, Nijolės Ščiukaitės ir Jurgio Žukausko, lydimų solistės vyro muziko Juozo Tiškaus, koncertą. Dirbome, triūsėme ir laukėme šio koncerto, nes iš spaudos girdėjome daug gražių atsiliepimų, ne tik apie solistus, bet ir atliekamus koncertus. Neapsivylėme.

Kuopos vadas Arūnas Grigalauskas trumpu žodžiu pasveikino svečius, supažindino su solistais, muziku ir pakvietė juos į salę. Auditorija menininkus sutiko šiltais plojimais ir iš pirmo žvilgsnio jais susižavėjo.

Solistė Nijolė Ščiukaitė pirmiausiai pasveikino visus ir padėkojo, kad susirinkome išklausyti jų koncerto. Visos jų dainos, kaip gėlių vainikas, pynėsi viena po kitos ir visose atsispindėjo Lietuva ir meilė. Gimtinės kloniai, mėlynžiedės žibutės ir „tėviške mana, už tave brangesnio nieko neturiu". „Nemunėli, Nemunėli, mes išliksime jauni, kaip visa Lietuva". Net ir ruginės juodos duonos atriekta riekė, tai vis mūsų Lietuva. Ir gandrai ir purienos, net ir kaip iš paukščio skrydžio atrodo Lietuva.

Atsipalaidavom nuo kasdieninio gyvenimo rūpesčių ir dainos sparnais su solistais skridome į gražius prabėgusių jaunų dienų prisiminimus. Dainuokime ir būkime visada jauni. Solistai ne tik žavėjo auditoriją dainomis, bet ir žaismingas jų flirtas, grakštus šokio taktas grąžino į jaunystės dienų laikus. Atrodė, kad viskas pranyko iš mūsų pilko kasdieninio gyvenimo, tik džiaukis ir gyvenk. Vėl žavintis solistų duetas „skinsiu Tau raudoną rožę, lauksiu aš Tavęs ateinant..." Auditorijos plojimai ir „Valio" lydėjo dainas. Plojome, rankomis susikibę lingavome.

Paskrajoję dainos sparnais jaunystės svajose, solistai nukėlė klausytojus į šarmoto gyvenimo rytmetį ir vienatvės dienas. „Širdele mana, kur jaunystė tava". Solistė padainavo Antano Šabaniausko dainuotas dvi dainas, o vieną net jos močiutės išmokytą. „Skinsiu raudoną rožę" solistai kartojo bisui klausytojams pageidaujant. Visi atsistoję plojome solistams, reikšdami padėką. Ta pati padėka tenka ir muz. Juozui Tiškui. Jie atvežė mums ne tik dainą, bet ir meilę. Paskutinė daina buvo skiriama mums, tėvynainiams; ją pavadino: „Tvirčiau rankas sujunkime..."

Solistai Nijolė Ščiukaitė ir Jurgis Žukauskas jau 20 metų dainuoja kartu. Jų dainos skamba visoje Lietuvoje. Jų pasirinktas lengvo žanro dainų repertuaras skambėjo nuotaikingai, o duetais susilaukė audringų bisų.

Įgrotos muzikos palydą solistams tvarkė muz. Juozas Tiškus, su kuriuo Nijolė ir Jurgis daug metų bendradarbiavo scenoje, vadovaujami maestro Juozo Tiškaus.

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos vadas Arūnas Grigalauskas visų vardu išreiškė padėką solistams ir muzikui už tokį gražų koncertą. Auditorija atsistojusi plojo, reikšdama jiems padėką. Šaulės Elena Černienė ir Anelė Maskeliūnienė apdovanojo solistę raudonų rožių puokšte, o solistui ir maestro Juozui Tiškui prisegė po gėlės žiedą.

Solistė Nijolė atsisveikino sakydama: „Sodykime stiprybės, vienybės ąžuolą kartu ir būkime viena Lietuva". Ir vėl auditorija šį atsisveikinimą palydėjo nuoširdžiai plodama.

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa reiškia šaulišką padėką Hot Springs, Arkansas, LB pirmininkui Stepui Ingauniui, kurio pastangomis buvo organizuojamos solistų kelionės ir koncertai. Jis juos atvežė ir į Worcesterį.

Po koncerto vyko pabendravimas su solistais ir svečiais vaišinantis kavute ir sesių šaulių keptais skanumynais.

J. M.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $95.00. Foreign countries $110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	$95.00	$55.00	$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$110.00	$60.00	$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$55.00	$40.00	$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$60.00	$45.00	$35.00
Užsakant į Lietuvą			
(Air cargo)	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida	$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	$500.00	$250.000	
Tik šeštadienio laida	$160.00	$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pijus Stončius
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Susitarimui** (kalbėt angliškai) **tel. 708-422-8260**

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p.,
penkt. ir šeštd. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba **(312) 489-4441**
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2600
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.r. - 12,
ketvd. 12 - 4 v. p.p., penktd. 12 - 6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophtalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

Cardiac Diagnosis, Ltd.
3000 N. Halsted
Chicago, IL 60657
Tel. 312-296-3600
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šeštd. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

SUKILĖLIO PASTABOS APIE „PERGALĖS" 50-METĮ

DOMIJONAS RIAUKA

Šiandien, kai jau praėjo 50 metų po II pasaulinio karo pabaigos Europoje, (pastebiu, kad tik Europoje, nes Japonija kapituliavo tik rugpjūčio mėnesyje, o partizaninė-išsivadavimo kova Lietuvoje tęsėsi dar visą dešimtmetį), sunku būtų be jausmų kalbėti, tai yra vien proto išvedžiojimais. Mes — sukilėliai, patys patyrę visus karo žiaurumus, akivaizdžiai prisimename visas, dar iki karo pabaigos bolševikų — sovietų vykdomas, baisias teroro akcijas prieš Lietuvos valstybės visų tautų žmones. Daugelio žmonių atmintyje dar tebebuvo gyvi prisiminimai iš Pirmojo pasaulinio karo, kada lietuviai buvo priversti gintis iš visų keturių pusių: iš pietų — su lenkų apgavikais (Želigovskiu), klastingai sulaužiusiais sutartį, iš rytų su raudonaisiais bolševikais, iš šiaurės su bermontininkais ir iš vakarų net su prancūzais, dėl Klaipėdos išvadavimo.

Sunku be emocijų šiandien kalbėti, kai tokie, kaip Žirinovskis, Ačalovas, Ivanovas, piktu grūmojimu, rėkauja ant visų Baltijos tautų — estų, latvių, lietuvių — su pažadais sunaikinti šias tautas ir kad šiandien Maskvoje taip pompastiškai minima tariamosios pergalės diena, daugelio didžiųjų valstybių vadovams nuolaidžiai pritariant. Tik Lenkijos prezidentas Walęsa, kaip ir mes — sukilėliai, aiškiai suprantame, kad tai buvo naujos, dar žiauresnės okupacijos pradžios trubadūrinio festivalio diena.

Sunku kalbėti be koktaus kartėlio gerklėje dar ir dėl to, kad net šiandien tinkamai nėra įvertinta lietuvių tautos 1941-ųjų metų birželio 22-27 dienos sukilimo reikšmė. Priešingai — tokie pseudo filosofaityrinėtojai, kaip Tomas Venclova piktybiškai puola, dergia sukilėlius, taip sakant, šaudo iš už kampo su kreivu šautuvu. Jie nematę tos situacijos, kuri buvo prieš sukilimą Lietuvoje. Tik patys sukilėliai, tai yra tie žmonės, kurie patys asmeniškai dalyvavo sukilime, gali tiksliai papasakoti apie padėtį, apie tuometinius visų žmonių jausmus ir išgyvenimus.

Aš jau pirmąją sukilimo dieną, tai yra sekmadienį, birželio 22-ąją, buvau sukilėlių tarpe, Mardosų kuopos grupėje, kuriai vadovavo kpt. Jonas Noreika, vėliau antisovietinės partizaninės kovos metu tapęs generolu ir pasivadinęs „Generolu Vėtra". Jau iš vakarykščios dienos mes žinojome, kad sekmadienį auštant, 3 val. 30 min. prasidės karas. Todėl jau šeštadienį, birželio 21-ąją, visi buvome sukilimo veiksmų pozicijose.

Mes matėme, kaip visa Lietuva ruošėsi sukilimui, visi laukė karo pradžios, nes tik karas prieš bolševizmą galėjo nublokšti nuo lietuvių tautos sprando parazitą, raudonąjį sovietinį terorą. Mes akivaizdžiai matėme, kaip tuštėjo kaimuose sodybos, kaip šaukė, klykė tremiami Sibiran žmonės, kaip aklinai užkalinėjo tremiamųjų vagonus, alpo moterys prie vagonų, raudojo palydintieji artimieji, užsidarinėjo miestuose krautuvės, tuštėjo gimnazijos klasėse suolai, nes buvo tardomi gimnazistai. Vien tik iš 8-osios — baigiamosios klasės Plungės gimnazijoje jau buvo suimta 12 berniukų ir vėliau Rainių miškelyje jie visi buvo nukankinti žiauriausiu būdu.

Mane patį, 17-kos metų gimnazistą, jau du kartus tardė gimnazijos raštinėje ir vėliau — NKVD būstinėje. Tik Dievo valios vedamas, aš išlikau tada neįkištas į Telšių kalėjimą, bet jaučiau, kad nesipriešinant gali būti toks pats likimas, kaip tų mano draugų, kuriuos bolševikai nukankino Rainių miškelyje.

Mūsų grupės Tautinio darbo apsaugos (TDA) Mardosų kuopoje buvę žmonės jau buvo dalyvavę kovose už Lietuvos laisvę. Štai — mano tėvelis Liudvikas Riauka dalyvavo Klaipėdos išvadavime 1923-čiais metais. Kitas sukilėlis — Liudvikas Meškauskas dalyvavo Giedraičių kautynėse prieš lenkus. Šie žmonės asmeniškai pažinojo lietuvių priešų kėslus ir tuo pačiu jau matė, kokio plataus masto terorą vykdė dabar okupantai-bolševikai Lietuvoje.

Mes — sukilėliai tuo metu vykdėme visų lietuvių valią ir išreiškėme savo veiksmais tą jausmą, kurį išgyveno visa Lietuva. Mes neatstovavome jokiai partijai, religijai, nei kuriai tik vienai tautybei, bet kovojome už suverenią, nepriklausomą, laisvą nuo bet kokių okupantų, Lietuvą!

Neteisinga būtų šiandien vertinti sukilimo reikšmę vien tik iš spaudos, nes mes tada nerašėme dienoraščių, nei memuarų, bet kovojome, tai yra darėme, ką reikėjo tuo metu daryti. Lietuvos valstybės visų žmonių labui.

Reikia vertinti sukilimą ir sukilėlius tokia reikšme, kokia situacija Lietuvoje buvo tuo metu. Aiškiai prisimenu visas sovietų žiaurybes, nes aš pats tai patyriau ant savo kailio, kaip prieš sukilimą, taip ir antrosios sovietinės okupacijos metu, tai yra po taip plačiai išliaupsintos „pergalės dienos"!

Aš galiu objektyviai vertinti sukilimą, sukilėlius, visus sovietų žiaurumus, visas jų „pergales", nes mano brolis Liudvikas, taip pat sukilėlis, sesuo Petronėlė žuvo tremtyje Mongolijoje už Baikalo ežero, mano žmonos tėvelis Pranas Girdvainis žuvo Vorkutos lageryje, mano žmonos mama Kazimiera Girdvainienė žuvo Krasnojarsko krašte.

Todėl sakau, kad 1941-ųjų metų birželio mėnesio 22-27 dienos sukilimas prieš sovietinius okupantus — tai simbolis, tai kovos vėliava už Lietuvos valstybės nepriklausomybę, laisvę ir suverenumą!

Dar galima būtų šiandien pamąstyti, kas būtų atsitikę, jeigu lietuviai nebūtų pasipriešinę ir neorganizavę sukilimo? Jeigu naciai buvo užsimoję lietuvius „germanizuoti", kaip tai padarė su prūsais, tai raudonieji sovietai visą Lietuvą norėjo perkelti į Sibirą, o prie Baltijos jūros apgyvendinti vien tik slavus. Šitą jie darė tuoj pat, okupavę Lietuvą 1940-ais metais, ir, kaip vėliau sužinota, dėl to buvo iš anksto susitaręs Molotovas ir Ribbentropas. Todėl lietuviams, po Pirmojo pasaulinio karo atgavusiems Nepriklausomybę ir valstybės suverenumą, pamačius Lietuvos kariuomenės vyriausiojo karo vado generolo Vitkausko išdavystę, nieko kito nebeliko, tik priešintis okupacijai, pasinaudojant dviejų kraugerių vaidais. Lietuviai aiškiai matė, kas jų laukia — arba mirtis kovos lauke savo gimtinėje, arba badas, šaltis, kančios Sibiro platybėse.

Nors buvo Lietuvos valstybėje kolaborantų tiek sovietmečiu, tiek nacių okupacijos metu, bet daugumos lietuvių širdyse tebėruseno Žemaitijos 1863 metų sukilimo vado Antano Vaišvilos, kunigo Mackevičiaus, Pliaterytės ir kitų sukilimo vadų šauksmas.

Lietuviai ryžosi sukilti. Lietuviai drąsiai kovojo pokario partizaninės rezistencijos kovose. Lietuviai didelę auką sudėjo už laisvę, nepriklausomybę, suverenumą. Todėl tvirtai šiandien, po 50-ies metų karo pabaigos Europoje, o ne „pergalės", galima sakyti, jog 1941-ų metų sukilimas padėjo sutriuškinti komunizmą, sovietinę imperiją ir tuomi pat tapo tautų išsivadavimo iš vergijos simboliu.

Kauno Santakoje pagerbiant už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę žuvusius partizanus.
Nuotr. **Prano Abelkio**

VDU BIBLIOTEKOS KOMPIUTERIZUOTA SISTEMA

Julijos ir Emilijaus Sinkių parama Vytauto Didžiojo universitetui atvėrė realias galimybes kompiuterizuoti biblioteką ir sukurti jos informacinę sistemą, kuri palengvintų leidinių paiešką, katalogo tvarkymo, abonemento aptarnavimo funkcijų atlikimą. Techninė įranga šiai sistemai pradėta komplektuoti jau 1992-siais. Pradėta nuo dešimties darbo vietų įrengimo bibliotekos skyriuose ir skaityklose PC klasės kompiuterių pagrindu. Vėliau jų skaičius palaipsniui augs. 1994 m. pavasarį įsigytas ir pagrindinis bibliotekos informacinės sistemos serveris IBM RISC System/6000 POWERserver 250.

Iki šio pavasario bibliotekoje buvo kompiuterizuoti tik atskiri bibliotekiniai procesai — periodikos užsakymas, bibliografinės informacijos peržiūra CD-ROM informacijos nešėjuose ir t.t. Tuo pačiu metu VDU bibliotekos reikmėms buvo pritaikoma Danijos firmos DANTEK parengta integruota bibliotekos informacinė sistema CICERO, kuri leidžia kaupti bibliotekos elektroninį katalogą, atlikti norimų leidinių paiešką, automatizuoti abonemento funkcijas — leidinių išdavimą, grąžinimą, išankstinį užsakymą. Balandžio mėnesį pabaigti lietuviškojo CICERO varianto derinimo darbus į Kauną buvo atvykęs šios sistemos projektinės grupės vadovas Henrik Dahl iš Danijos. CICERO sistemą taip pat diegia ir KTU biblioteka, tad galima numatyti glaudų šių bibliotekų bendradarbiavimą.

Pirmieji darbą su CICERO sistema pradėjo bibliotekininkai. Jie formuoja elektroninį katalogą, aprašydami knygas pagal Lietuvoje priimtą UNIMARC bibliografinį formatą, taip pat perregistruoja jas, suteikdami naujus inventorinius numerius. Perregistravimas reikalingas todėl, kad CICERO sistema naudoja pažangią brūkšninių kodų technologiją, tad inventorinį numerį knygoje žymi atitinkama brūkšninio kodo etiketė. Kai elektroniniame kataloge jau bus sukaupta pakankamai knygų, skaitytojai galės pasinaudoti informacijos paieškos galimybėmis. Netrukus skaitytojams bus išduodami nauji skaitytojo bilietai, parengti pagal brūkšninių kodų technologiją.

Iš bet kurios VDU bibliotekos informacinės sistemos darbo vietos yra numatytas išėjimas į Lietuvos akademinį kompiuterinį tinklą LITNET, tad bibliografinės informacijos skaitytojai per INTERNET galės ieškoti ne tik universiteto bibliotekoje, bet ir daugelyje kitų šalies bei pasaulio bibliotekų. („Universitetas Vytauti Magni", 1995 m. gegužė)

Danutė Bindokienė

Kinija bijo neramumų

Sunku būtų šiandien pasakyti, kur yra pasaulio dėmesio centras. Kai kas tvirtintų, kad Bosnijoje, kur Jungtinių Tautų ir NATO daliniai susiduria su serbų nenuolaidumu bei nuolatiniais karo veiksmais; kiti nurodytų Rusiją, kurios užsienio politika kelia nerimą artimiesiems bei tolimesniems kaimynams; galbūt net būtų paminima Afrika, ar Kuba, ar Haiti... Tačiau pasaulio verslininkų-investuotojų dėmesys, be abejo, krypsta į Kiniją, dar tik neseniai plačiau atvėrusią duris vakariečiams. 1.2 bil. žmonių — tai pelninga rinka, todėl skubama ją išnaudoti pagal dėsnį, kad atsiradusi tuštuma visuomet užpildoma.

Nors Kinija tvirtai laikosi komunizmo (pasilikusi paskutinė oficiali jo tvirtovė), bet komunistinės idėjos jau galbūt neatitaisomai pakitusios, kaip tik dėl svetimšalių įtakos ir kiniečiams atsiradusios progos „paragauti" vakarietiškos prabangos. Kinijos gyventojų lygybė „išspruko" pro tas, vakariečiams atvertas, duris, nuolat platėjant plyšiui tarp tų, kurie turi per daug, ir tų, kurie skursta. Nors prabangos žymės, ypač dideliuose miestuose, labai ryškios, apie 80 mil. kiniečių yra bedarbiai arba iš savo darbų negali pragyventi. Daugiau kaip 100 mil. žmonių bastosi po kraštą, ieškodami bet kokio darbo ar progos praturtėti, negalvodami apie socialistinę lygybę, vadovaudamiesi šūkiu: „Kiekvienas rūpinasi tik savimi".

Birželio 3-4 d. sukako šešeri metai nuo tragiškųjų 1989 m. įvykių Kinijos sostinės Tiananmen aikštėje. Visam pasauliui televizijos ekranuose stebint, vyriausybės pasiųsti tankai anuomet traiškė demonstruojančius studentus ir kitus, reikalaujančius demokratiniais pagrindais sukurtos valdymosi sistemos. Pagal oficialius duomenis, žuvo keli šimtai žmonių, bet tikras žuvusiųjų skaičius taip ir liko paslaptyje. Iš tūkstančių areštuotųjų dar daug ir dabar tebelaikoma kalėjimuose.

Šiemet buvo pasistengta, kad sukakties proga neįvyktų panašių demonstracijų, nes bet kokie neramumai atbaidytų vakariečius investuotojus. Sukakties proga Tiananmen aikštėje buvo demonstruojama tik karinė jėga, o minėjime dalyvavo vos 30,000 žmonių.

Nors disidentai dar vis stipriai reiškiasi, rašo vyriausybėi protestus, renka parašus po peticijomis ir Žmogaus teisių apsaugos organizacijoms nurodo pažeidimus, ypač tibetiečių ir kitų mažumų persekiojimą. mažai jų kas klauso.

Galbūt labiausiai prispausta žmonių grupė Kinijoje yra moterys. Tarp 80 mil. beraščių, 70 proc. sudaro moterys, nes mergaitės (ypač kaime) neleidžiamos į mokyklas — joms mokslo nereikia. Iš neseniai atleistų 20 mil. vyriausybės įstaigų darbuotojų, 70 proc. yra moterys. Nuošaliose vietovėse merginos dar vis „parduodamos" būsimiems vyrams ir turi tekėti, prieš tai jų niekad nesutikusios. Vyras turi teisę mušti ar kitaip žiauriai elgtis su savo žmona — niekas jo už tai nebaudžia.

Daug vilčių dedama į rugsėjo 14-15 d. Beiginge ruošiamą Ketvirtąją pasaulinę moterų konferenciją, globojamą Jungtinių Tautų organizacijos. Ji turėsianti atverti Kinijos moterims akis,priversti jas imtis atsakomybės už savo teises, savo gyvenimą. Pasirodo, kad konferencijos vieta, premjero Li Peng įsakymu, pakeista iš sostinės į nedidelį Huairou miestą, kuris tebesilaiko senoviškų papročių, neturi nei pakankamų patalpų, nei salių posėdžiams, nei kitokių patogumų apie 20,000 delegačių iš viso pasaulio (be to, dar daugybei žiniasklaidos žurnalistų). Nors Kinija vedė stiprią kampaniją, kad suvažiavimas vyktų jos sostinėje, netikėtas vietovės pakeitimas į apsnūdusį senovišką „kaimą" sukėlė daug rūpesčio rengėjams ir nepasitenkinimo besiruošiančioms vykti delegatėms. Net manoma, kad konferencija praras daug svarbių dalyvių bei vyriausybės galvų, kurie atvyktų į atidarymą ir tuo įvykiui suteiktų daugiau reklamos.

Kinijai patogu laikyti savo moteris „po vyrų padu". Ji bijo demonstracijų ir naujų neramumų, kuriuos jos galinčios sukelti, reikalaudamos sau lygių teisių.

VERGAS IR VALDOVAS VIENAME ASMENYJE

KAROLIS MILKOVAITIS

3

Nebūkime vidinės baimės vergai! Žinomas Amerikos švietėjas ir kritikas William Phelps, pasakė: „Didžiausias žmogaus priešas yra vidinė baimė. Bet atrodo, kad baimėje gyventi yra „mėgstamiausia" 20-tojo amžiaus liga". Kur yra baimė,negali būti džiaugsmo. Dievas,žmogų sutverdamas,neįdėjo jam į širdį kažkokį baimę žadinantį, įtaisą, bet suteikė jėgų nuo baimės apsiginti ir gėrėtis bei grožėtis gyvenimu.

Prislėgtos dvasios žmonių žodyne svarbiausias žodis yra „negaliu"! Jų mintyse bei širdyse nėra žodžių „Aš galiu!" Aš galiu iš tos tamsios nelaimių duobės išlipti. Gana, nebūsiu prislėgtas ir nelaimingas, aš noriu būti linksmas ir laimingas! Gana, daugiau nekrisiu į neviltį ir nepasiduosiu abejonių demonui.

Taip, gyvenimas yra gražus, bet jis yra kovos laukas. Jis yra pilnas gėrybių, bet už jas reikia kovoti, jas užsidirbti. Atsiminkime Dievo pirmiesiems žmonėms (Ievai ir Adomui) Rojuje pasakytus žodžius: „Prakaitu duoną sau pelnysi!" Tie žodžiai reikšmės nenustojo, jie galioja ir šiandien. Tad nereikia laukti, kad Dievas mus, minkštame apsileidimo guoly gulinėjančius, ikrais ir šampanu vaišintų. Ne! Gyvenimo gėrybes reikia išsikovoti. Jeigu pirmą kartą nepasiseka, nenuleiskime rankų ir mėginkime kitą. Jeigu manai, kad jėgos išseko ir nepajėgi toliau žengti — netiesa! Ir sunkiausioje padėtyje yra likęs žiupsnelis jėgų dar vienam žingsniui pirmyn.

Daugelis, be abejo, žino ar bent girdėjo apie mitinį vokiečių magiką ir alchemiką dr. Faustą. Apie jį parašyta daug legendų, dramos veikalų, operų, nutapyta paveikslų. Iš pasakojimų apie jo galią ir pokštus išaugo daugelio variantų Fausto legenda apie sielos užrašymą velniui mainais už suteiktą jaunystę, žinojimą ir magišką jėgą. Viename paveiksle dr. Faustas atvaizduotas prie šachmatų lentos varžybose su velniu už savo sielą. Partija jau beveik baigta — Faustas beturi karalių, vieną pėstininką ir du rikius. Velnias, tyliai triumfuodamas, laukia paskutinio jo ėjimo ir Fausto siela bus jo — velnio. Taip ir atsitiko. Faustas šachmatų partiją velniui pralaimėjo. Per daugybę metų didelis skaičius žinomų šachmatininkų lankė galeriją, kurioje paveikslas buvo pakabintas, ir, patyrinėję paveikslo šachmatų lentą, pripažino, kad Faustas neturėjo išeities, partiją velnias laimėjo teisėtai.

Bet vieną dieną galeriją aplankė garsus šachmatų meistras. Susirūpinimo iškreiptas Fausto veidas meistrą paveikė ir jis įsigilino į lentoje išdėstytų figūrų padėtį. Staiga galerijoje nuaidėjo skambus meistro balsas: „Melas! Velnias Faustą apgavo. Fausto karalius ir pėstininkas turi dar po vieną ėjimą". Tą paveikslą tapęs dailininkas, matyt, buvo įžvalgus žmogus ir tikriausiai norėjo parodyti, kad nėra padėties be išeities.

Kitas pavyzdys. Pasaulinio garso žydų tautybės smuikininkas Yehudi Menuhin pasakoja, kad jis pradėjo mokytis smuiku groti, būdamas dar labai jaunas, ir jam labai nesisekė. Jis ne kartą tėvui skundėsi: „Negaliu, man per sunku". Tėvas ilgai jį vis guodė, bet vieną dieną jaunajam Yehudi vėl pakartojus „Aš negaliu", tėvas, kiek pyktelėjęs, atsakė: „Sūnau, tik vinį į sieną negalima kakta įkalti, nieko kito negalimo nėra. Negalimi dalykai tik truputį ilgiau užtrunka išmokti". Ir jis priversdavo sūnų praktikuotis. „Po kurio laiko many atsirado noras būti pirmaeiliu smuikininku, — sako Yehudi, — ir tėvui mane raginti daugiau nereikėjo". Vadinasi, tėvas buvo teisus: pasiryžimu galima visus sunkumus nugalėti. Menuhinas šiandien yra vienas garsiausių pasaulio smuikininkų.

Šis pavyzdys yra gera pamoka: nesitenkinkime būti tik antrarūšiais ar trečiarūšiais žmonėmis, nes kiekvienam mūsų slypi, anot Lindės-Dobilo, didvyrio siela. Jeigu siekiame kokio tikslo — siekime pačios viršūnės. Bet siekime jo tiesos, krikščioniškos doros ir pilietinės drausmės būdu. Atsiminkime, kad piramidės viršūnę pasiekia tik du gyviai: minkštakūniai, ant pilvo šliaužiantys šliužai, ir arai. Nebūkime dvikojai šliužai, kurie dažniausiai išsilaiko, tik prieš kitus tūpčiodami, bet būkime taurios, karališkos širdies arai, kurių nei aukštumos, nei audros nepalaužia ir nenusviedžia į nelaimių bei dvasinio prislėgtumo žemumas.

Vidinio pasiryžimo raginamo žmogaus galimybės yra beveik neišsemiamos. Priverskime save pakilti, tenušvinta mūsų širdys ir mintys džiaugsmo šviesa. Gyvenimas yra gražus, bet žemėje trumpas ir vienkartinis — jis nepasikartoja. Atsikratykime nuo baudžiavos laikų užsilikusio nusikaltėlio jausmo, kurį savy nešiojamės, ir pradėkime tikrai gyventi. Mes niekam nenusikaltome, tik nusikalstame pačiam sau, eikvodami laiką tuščiu savo jausmų nevaldymu.

Kaip sakyta, pagrindinis šios ligos poreiškis yra baimė, gimdanti nepasitikėjimą savimi. Vienas garsus gydytojas sako, kad baimė yra didžiausias ir dažniausiai pasitaikantis žmonijos slogutis. O vienas psichiatras dar prideda, kad „baimė" yra aršiausias ir labiausiai žmogų sunaikinantis jo priešas.

Žinoma, tie du mokslo žmonės kalba apie nenormalią baimę. Normali baimė yra naudingas mechanizmas, Dievo įdėtas į žmogaus protą, kad jis neapgalvotai ir be reikalo nepakištų galvos po giljotina.

Dauguma šių nelaimingų žmonių galvoja, kad gyvenimo uždavinys yra juos tvardyti, ne jie savo gyvenimą tvarkyti. Ir todėl jie toje nevilties tuštumoje susitraukia į nelaimių kamuoliuką, merdi, kenčia, dūsauja, dejuoja ir kartoja dar iš baudžiavos laikų tėvų iš savo tėvų paveldėtus ir mums perduotus žodžius: „Ką padarysi. Dievo valia. Toks jau mano likimas..." Dievo valia, likimas? Kas yra likimas? Tik tamsių minčių galvoje gyvena likimas. Teigiamoje — šviesioje galvosenoje nėra jokių likimų! Tikroji krikščionybė atmeta „likimą" kaip neišvengiamybę.

Ne likimas, bet kiekvienas žmogus yra savo ateities kūrėjas. Jeigu Jonas, į sieną vinį kaldamas, skaudžiai nusimušė pirštą, tai ne likimas, bet jis pats sau tą nuoskaudą padarė, nebūdamas atsargus. Jeigu Petras, neblaivas eidamas pakraščiu, įkrito į upę ir vos neprigėrė, tai ne Dievas ar likimas jį įstūmė, bet degtinėlė „razumėlį" sumaišė, ir jis nustojo pusiausvyros. Jeigu Stepas apsirgo emfizemos ar net vėžio liga tai ne Dievas ar likimas tą padarė, bet jis pats sau, nes neklausė gydytojo, kuris jau prieš 20 metų liepė jam nustoti rūkyti. O jeigu Stepo sūnus taip pat vėžio ligos nukankintas mirė, tai nėra „jau toks tos šeimos likimas", bet sūnus pasekė tėvo Stepo pavyzdžiu ir pradėjo dar jaunas būdamas rūkyti.

(Bus daugiau)

Surprise.
You're Just Minutes Away From A Holy Cross Doctor.

ŠV. KRYŽIAUS LIGONINĖ TURI DAUGIAU KAIP 300 ŽYMIŲ GYDYTOJŲ

Jų kabinetai jūsų apylinkėje ir Šv. Kryžiaus ligoninės ,,Physician Office Pavilion''. Jie atlieka sveikatos patikrinimus, sudėtingas operacijas ir įvairius mediciniškus patarnavimus. Šie gydytojai praktikuoja 39 specialybes 125 vietovėse, todėl juos pasiekti lengva.

DAR VIENA STAIGMENA!

Mes turime naujų programų visiems pacientams ir suteikiam kai kurias paslaugas net namuose sergantiems.

MŪSŲ PATARNAVIMAI SVEIKATOS REIKALUOSE ATKREIPĖ VISO KRAŠTO DĖMESĮ

Pagal krašte pravestą pacientų apklausinėjimą, Šv. Kryžiaus ligoninė yra skaitoma viena iš geriausiai aptarnaujančių ligonius. Čikagos mieste ji yra Nr. 1! Mus aukštai vertina The American Hospital Association, Motorola and Northwestern universitetas. Daugelio ligoninių vadovai žiūri į mus, kaip į pavyzdį.

STAIGMENŲ PAKIETĖLIS VELTUI — TIK JUMS!

Informacija apie mūsų programas, gydytojų sąrašas, $350 vertės Šv. Kryžiaus ligoninės paslaugos sveikatai, nuolaidos, ir dovana veltui. Tik paskambinkite mums šiandien — būsite patenkinti Šv. Kryžiaus ligonine.

1 Press, Ganey Associates, 1994.

CALL 312-471-8600 TODAY FOR YOUR FREE HOLY CROSS SURPRISE PACKAGE.

HOLY CROSS HOSPITAL

Expect to be Surprised!

Holy Cross Hospital • 2701 West 68th Street • Chicago, Illinois 60629 • (312) 471-8600

HOLY CROSS HOSPITAL IS SPONSORED BY THE SISTERS OF ST. CASIMIR

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

OAK LAWN REALTY
6253 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453

BALYS BUDRAITIS

Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite:

BUDRAIČIUI

Bus. 708-499-7000 Res. 312-778-3971
Fax. 708-499-7006 Pager 312-308-0307

CONDO FOR SALE

Oak Lawn, IL, Parkshire Estates, by owner; 2 bedrm; 2 bath; 2nd fl. **4129 W. 98 St.** Asking **$107,000.** By appt. only.
Tel. 708-448-5731

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION
,,Shingle'' stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. **R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.**

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. Dečkys
Tel. 585-6624

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- **MLS** kompiuteriu ir **FAX** pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

Century 21
KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į **Danutę Mayer.** Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

FOR SALE

Parduodami: mot. tautiniai rūbai Nr. 12-14 ir vaiko lovelė.
Tel. 312-436-7905

MISCELLANEOUS

ASSOCIATED FUNDING SERVICES, INC.
7800 W. 95 St., Ste. 303
Hickory Hills, IL 60457

RENATA KLIMAVIČIŪTĖ

A full service lender for:
- Home loans
- Refinancing
- Paying off debt

Do A-F credits

EQUAL HOUSING LENDER

Call Renata today:
708-974-2727 office
708-461-3495 pager

DRAUGE GAUNAMI ANGLŲ KALBA LEIDINIAI

BED AND BREAKFAST IN LITHUANIA. 177 psl.	$12.00
ČIURLIONIS: PAINTER AND COMPOSER. Stasys Goštautas. 558 psl.	$25.00
HELL IN ICE. Sibiran tremtinės dienoraštis. Onutė Garbštienė. 255 psl.	$13.00
SVETUR OR AWAY FROM HOME. L. R. Fike. 419 psl.	$17.95
LITHUANIAN SELF-TAUGHT. M. INKĖNIENĖ. 154 psl.	$4.00
HISTORY OF LITHUANIA. Dr. J. B. Končius. 142 psl.	$5.00
POPULAR LITHUANIAN RECIPES. Josephine Daužvardis. 127 psl.	$7.00
LITHUANIAN COOKERY. Iz. Sinkevičiūtė. 326 psl.	$15.00
THE PROVIDENTIAL PATH. Venerable Servant of God Archb. George Matulaitis. Fr. Victor Rimšelis. MIC. 56 psl.	$1.00
LITHUANIAN CHRISTIAN DEMOCRACY. Alg. Kasulaitis. 244 psl.	$15.00
A COLLECTION OF SHORT STORIES. By Vyt. F. Beliajus. 100 psl.	$5.00
EASY WAY TO LITHUANIAN. Vad. ir 6 kasetės mokytis lietuvių kalbą.	$50.00
THE AGONY. A literary approach to history. Jurgis Gliauda. 288 psl.	$12.00
LITHUANIAN DIASPORA KONIGSBERG TO CHICAGO. Ant. J. Van Reenan. 329 psl.	$25.00
THE BALTIC CRUSADE. William Urban. 366 psl.	$38.50
FIGHTERS FOR FREEDOM. Juozas Daumantas. 279 psl.	$10.00
LITHUANIANS IN THE USA. Aspects of ethnic identity. David Fainhauz. 246 psl.	$15.00
AWAKENING LITHUANIA. Prof. J. Stukas. 191 psl.	$8.00
ENGLISH-LITH. DICTIONARY. Baravykas. 590 psl.	$15.00
MAP OF LITHUANIA — 25 x 35**, color	$10.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyventojai prideda Sales tax 8.75% nuo knygos kainos. Tačiau visi tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių knygų užsakytojai prideda pašto ir išlaidų apmokėjimui.

KASDIENYBĖS SPALVOS

ANTANINA GARMUTĖ

VAIKAS TROLEIBUSE

Sekmadienis. Šalta. Popiečio metas. Troleibusai važiuoja pustuščiai. Ant priekinės sėdynės sėdžiu viena. Neilgai. Greta prisėda išstypusi, gal kokių 7 metų mergytė. Ji tučtuojau mane užkalbina:

— Jūs toli važiuojate?

— Į Žaliakalnį.

— O aš važinėjuosi nuo ryto...

— Kodėl?

— Neturiu kur dėtis. Lauke šalta. o namuose pas mamą draugai. Jie visi geria...

Mergytė apsivilkusi purvina palaike suknute. Jos pamėlyniję nuo šalčio kojelės basomis įspirtos į nunešiotus ir aiškiai per didelius batelius. Vargšas vaikas primena šeimininkų paliktą šuniuką, kuris nežino, prie ko glaustis. Pagaliau ji taria:

— Šiandien aš dar nieko nevalgiau...

O aš neturiu pinigų su savim. Tik nuolatinį troleibuso bilietą. Ką daryti? Jaučiuosi lyg būčiau nusikaltusi tam vaikui. Tačiau, troleibusui sustojus už posūkio, staiga prisimenu netoliese esančią labdaros valgyklą.

Labai nedrąsiai, dar vis atsigręždama, mergaičiukė nueina nurodyta kryptimi. Alkis gena.

PAVOJINGA RIBA

Sena sovietinė mada: kanalizacijos šuliniai paliekami atviri, be dangčių, kol bent penki automobiliai nesusilaužo ratų arba kol neįkrenta ir neprigeria užsižiopsojęs vaikas. Tuomet jau puolama remontuoti, dengti, tvarkyti.

Jau kelinti metai žinome, jog Ignalinos atominėje elektrinėje dirba apie dvidešimt žmonių, kurie yra neatsakingi už savo veiksmus — t.y. psichiniai ligoniai. Pastaruoju metu apie tai atvirai rašo spauda ir skelbia radijas. Ir... nieko! Elektrinė veikia. Ligoniai — kaip dirbo, taip ir tebedirba. Dar niekas nesprogo. Neužmuštas. Nenukentėjo. Atvirų kanalizacijos šulinių pavyzdžiu. Pavojaus riba dar nepasiekta.

Tačiau argi būtina ją pasiekti? Juk elektrinė Černobylio tipo, pasenusio ir nesaugaus sovietinio modelio statinys. Beje, didžiausias pasaulyje! Pernai pradingo viena kasetė su atominiu kuru, kuri taip ir neatrasta.

Iškviesta komisija — švedai su šunimis — radiacijos nutekėjimo elektrinėje neaptiko. Vadinasi, rizikos nėra. Tačiau ar tai garantuoja saugų personalo darbą?

Ir kodėl turi būti pasiekta pavojaus riba? Juk atominė elektrinė — ne kanalizacijos šulinys.

GYVAS PRIEKAIŠTAS

Užtenka laukti malonių iš Dangaus ir iš Amerikos! — nusprendė viena, krikščioniškai mąstanti kaimo moteriškė. Ji turėjo dvi karves. Todėl vieną paprasčiausiai dovanojo netoliese gyvenančiai ir varguose skęstančiai daugiavaikei šeimai.

— Gaila vaikučių. Melžk ir Dievui dėkok, — pasakė šeimynos motinai. — Lietuva sunkiai keliasi iš vargo. Turime gelbėti vieni kitus.

Nustebę aplinkiniai žmonės klausinėjo geradarę:

— Iš kur tokia turtinga atsiradai? Argi tavo vaikams nereikia karvių?

— Nereikia. Jie savas karvutes laiko, po dvi. O man ir vienos gana.

— Tu nenormali! — pasakė tiesiai kaimynas. — Kada žmogui gali būti gana? Turi ir turėk — daug karvių! Koks tavo reikalas svetimi vaikai...

Toje gyvenvietėje dar neišgaravęs komunistinis tvaikas. Geradarė moteriškė tapo pajuokos objektu. Jos nemėgsta. Nekenčia. Bado pirštais. Ją vadina kvaila. Karjeriste. Garbėtroška. Plaka liežuviais, kaip kas išmano.

Kodėl?

Nes ji kaip rakštis dar gyvame, komunizmo nualintame, organizme. Gyvas priekaištas tiems, kurie nesielgia taip, kaip ji. Balta varna. O gal nusidėjėlė, kurią galima užmušti akmenimis? „Keistenybių keistenybė", — vograuja užuiti, prasigėrę ir neatgavusieji dvasios laisvės. Vergai.

O ji vaikšto linksma ir laiminga.

Kad taip daugiau tokių žmonių mūsų Lietuvai! Atsitiestume.

APIE KOMPASUS

Yra visokių vabalų: vieni aukštyn skrenda, kiti žemėn lenda. Yra visokių komunistų: vieni persikrikštija dešimtis kartų. Kiti — nė karto. Tai — principingieji. Kalbėsiu apie juos.

Tolimame Lietuvos kaime gyvena viena tokia „principingųjų" šeima. Aš jų asmeniškai nepažįstu. Jokių reikalų niekada neturėjau. O jie mane, deja, pažįsta! Turbūt kaip nuluptą. Nes net matyti — apsaugok, Dieve, (jiems tiktų; tėve Staline) — Ne! Ne! ne! jų nuomonė aiški: „Toji Garmutė — buožiškų pažiūrų! Su tokiais žmonėmis — nei mes, nei mūsų vaikai (!) reikalų neturime. Nepakeliui".

Neturėkite. Nuostolio jokio. Suvalkietiškai tariant: nei Dievui žvakė, nei velniui šakė, nei man jokios naudos! Auklėkit savo vaikus taip, kad ir toliau šlovintų kažkurį savo senelį, narsiai trėmusį kaimynus į Sibirą... Rusų patarlė, pasivogta iš kitų tautų, sako: laisvam — laisvė. Ir man laisvė — komunistų žmonėmis nelaikyti. (Yra priežasčių.)

Taigi, nedomina manęs to tolimo kaimo komunistai. Jie — sau. Aš — sau.

Kartu su „Šilo" dainininkais neseniai lankiausi Čikagoje. Akimirkos nuostabios. Įspūdžiai nepamirštami. Tiesiog maudėmės tautiečių širdingumo jūrose. Nuostabiausia, kad čia nematėme komunistų. Ir tų bjaurių kolaborantų. Raudonųjų vampyrų, kurie ištisą pusę amžiaus čiulpė mūsų kraują. Čia apdovanojo ne tik mus. Per mus įdavė daug dovanėlių, vokelių, laiškų savo giminėms Lietuvoje. Natūralu. Ir labai žmogiška.

Mes visa tai parvežėme. Perdavėme. Išdalinome. Tik... Žinote, aš nenuvažiavau į tą tolimą Lietuvos kaimą. Kuriame gyvena „principingieji" komunistai. Laukiantys ne tik rusų tankų, bet ir „amerikonų" dovanų. Jų vaikai gyvena Kaune. Jų adresų nežinau. O jie manąjį — žino. Tikriausiai jiems nemalonu kontaktuoti su „buožinių pažiūrų" žmogumi.

Svetimo daikto nepasisavinsiu: šiaip taip pripraašiau jų giminaitę, kuri pažadėjo — nuveš. Sukandusi dantis. Mat giminystę Lietuvoje dabar labiausiai apsprendžia patriotinės pažiūros. Tarsi kompasas. (Meilė motinai — tėvynei argi ne giminystė?)

O kai kurie tautiečiai Amerikoje, kaip rodo gyvenimas, visų pirma jaučia kraujo šauksmą. Tad kompasai šiek tiek skiriasi.

Kodėl? Ko nežinau — nežinau.

Pokario metų partizanų kapai Digrių kapinaitėse.

Nuotr. Prano Abelkio

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.

Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

Dokumentus, įgaliojimus notarizuojam veltui.

MAISTO SIUNTINIAI nuo $29.- iki $98.-

Aukštos kokybės maisto produktai

Du patys populiariausi, tai šventinis už $39.- ir 55 svarų įvairaus maisto už $98.-

$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, alicjus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.

$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, alicjus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, riešutai (išlukštenti), konservuoti žirneliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. 55 svarai arba 25 kg.

Pageidaujant prisiųsime smulkią informaciją.
Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.
Dirbame nuo 1987 m.
TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

Lietuviai esame visi — Lietuvių Fonde ar esi?

14911 127th STREET
LEMONT, IL 60439
Tel.: 708-257-1616
Fax.: 708-257-1647

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

Santrumpos: atm. įn. = atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio = aukotojas, įm. = įmokėjo, asm. = asmuo, suma po pavardės = įnašų iš viso.

1995 m. kovo mėn.

1 x $5 Pušneraitienė Ema atm. įn., $400.

1 x $10 Barisa Bart, $120.

1 x 120 Razma dr. Edis ir Kristina, $750.

4 x $25 Bačiulis Petras, Alfonsas ir Salomėja atm. įn.: Bačiulis Vladas, $425; Sarauskas Antanas ir Antonia atm. įn.: Sarauskas Rev. Alphonse, $25; Slivinskas Juozas ir Elzbieta, $1,025; Stulpinas Stasys atm. įn.: Stulpin Ludmila, $310.

1 x $38 Valčeliūnienė Kazimiera, $880.

9 x $50 X, $400; Banevičius Mykolas ir Danguolė, $200; X, $400; Idzelis Henrikas atm.: Idzelis Salomėja, $550; Krasauskas kun. Rapolas, $200; Klosis Walter, $410; Masiulis Juozas ir Juzė atm. įn.: Masiulis Jonas, $1,050; Skuodas Justin, $500; Vaškelis Bronius ir Stasė, $150.

1 x $70 Kubiliūnas gen. Petras atm. įn.: Jansonienė Irena, $1,800.

1 x $80 Biliunienė Juzefa atm. įn.: Mitkus Cecilija, $900.

1 x $90 Jansonas dr. Eduardas atm.: Jansonienė Irena, $2,500.

33 x $100 Ališius Stasys, $200; Ambrazieus Andrius, $100; Bačinskas Viktoras atm. įn.: Velža Vladas ir Eleonora, $100; Brizgys Petras ir Emilija, $600; Burba Kostas ir Donata, $300; Čižikas Balys atm. įn.: Čižikaitė Bronė, $3,700; Čyvas kun. Matthew, $2,100; Gary Simon ir Betty, $600; Jasinevičius Vytautas ir Elena, $100; Keblinskas Algirdas P., $900; Keblinskienė Vida, $1,000; Kušlikis Ignas (miręs) ir Marija, $300; Landsbergytė-Veillon Irena, $1,200; Liaugaudas Petras atm. įn.: Liaugaudienė Eugenija, $,1,100; Liaukus Justinas ir Elena, $5,825; Mačiulaitienė Ona atm. įn.: Zerr Aušra M., $100; Mameniškis Antanas atm. įn.: Mameniškis Walter, $100; Mečkauskas Rimantas ir Tracy, $100; Mikalčius Juozas, $500; Musonis dr. Vytautas ir Genovaitė, $1,000; Paulionis Vitas Bernardas atm. įn.: Paulionis Veronica, $600; Ramas Povilas (miręs) ir Ona, $1,000; Reigys Albinas ir Laima, $500; Sealey prof. Raphael, $1,300; Skomantas Juozas, $500; X, $2,300; Špakevičius Julijonas ir Bronislava atm. įn.: Špakevičius Julius, $300; Surdėnas Gediminas atm. įn.: Surdėnas Danutė, $100; Tomaras Harry ir Sonia, $700; Tomkus Juozas ir Valentina atm. įn.: Tomkus Mindaugas, $200; Vanagūnas dr. Arvydas, $525; Vasiliūnas-Vasiliauskas Juozas: įm. Šuopienė Agota, $100; Velius Kurtas, $100.

2 x $150 Ažukas Petras M. ir Elena R. atm. įn.: Ažukas Albert J., $150; Rasys Juozas A. $3,000.

8 x $200 Baltutis Vytautas (miręs) ir Ona, $2,200; Brizgys Vytautas, $1,400; Danta Algis ir Julija, $200; Jakas Rimas ir Dalia, $200; Ječius Kęstutis ir Dalia, $1,000; Klova Vincas, $4,000; Prunskis prel. Juozas, $500; Vaikutis Vytautas ir Stefa, $500.

1 x $275 Kuzmickas Valerija atm.: Kuzmickas Vaclovas, $400.

2 x $500 Linkus Kazys ir Mėta, $2,000; Vidugiris Vytautas ir Elena, $1,600.

1 x $600 Gliauda Jurgis ir Marija, $1,000.

1 x $6,319.51 Matiukas Joseph, testamentinis palikimas, $6,319.51.

1 x $140,000 Karoblis dr. Vytautas — testamentinis palikimas, $148,600.

Iš viso $154,257.51.

1995 m. balandžio mėn.

1 x $10 Šaulys prel. Kazimieras atm. įn., $3,070.

2 x $20 Jurgėla Klemas atm., $120; Naujokaitis Mykolas ir Elena, $580.

2 x $25 Tylius Adolfas atm.: Dambriūnienė E., $360; Valeska Edward Daniel, $125.

1 x $30 Purtulis Jonas atm.: įm. 2 asm., $130.

1 x $50 Baluta Pranas atm. įn.: Balutienė Bronė, $455.

3 x $100 Dabrila Jeronimas, $200; Kaunas dr. Roman R., $500; X, $600.

1 x $200 Gedgaudas Antanas ir Jadvyga atm. įn.: Gedgaudas Walter, $900.

1 x $250 Omahos Lietuvių Moterų Klubas, Matz Irena, pirm., $1,250.

1 x $500 Staškevičius Vytautas atm.: Staškevičius Adelė, $600.

1 x $1,000 X, $9,000.

1 x $23,100.80 Kundrat Valerija, testamentinis palikimas, $23,325.80.

1 x $200.000 Karoblis dr. Vytautas, testamentinis palikimas, $348.600.

Iš viso $225,530.80.

Lietuvių Fondo pagrindiniam kapitalui gauta aukų iki 1995.IV.30, 7,777,002 dol. Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, meną, kultūrą ir jaunimą 3,828,621 dol. Palikimais gauta 3,509,453 dol. Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui: LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION.

Visi remkime Lietuvių Fondą, nes Lietuvių Fondas remia lietuvybę.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

PRANAS PRANCKEVIČIUS

Birželio 16 d. sueina vieneri metai nuo a.a. Prano Pranckevičiaus mirties. Šv. Mišios bus aukojamos 1995 m. birželio 18 d., sekmadienį 10:30 val. ryto Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Chicago, IL.

Maloniai kviečiame gimines, draugus ir artimuosius dalyvauti Mišiose ir kartu pasimelsti už Prano Pranckevičiaus sielą.

Nuliūdusi **žmona Sofija, vaikai ir vaikaičiai.**

A.†A.

JUOZUI KISIELIUI

mirus, gilią užuojautą reiškiame broliui dr. PETRUI KISIELIUI, seseriai dr. DOMUTEI KISIELIŪTEI.

Anksčiau iš jų šeimos Amžinybėn išėjo TĖVELIAI, brolis partizanas JONAS KISIELIUS, seserys — MARYTĖ KISIELIŪTĖ KAZAKEVIČIENĖ, ELENUTĖ KISIELIŪTĖ RAZMIENĖ.

Razmų šeimos

Mielai ir nepamirštamai BALF'o Cicero skyriaus valdybos narei

A.†A.

DANUTEI RIMKUTEI PAREIGIENEI

mirus, giliai užjaučia jos SŪNUS, DUKTERIS, BROLĮ, SESERIS ir jų šeimas ir kartu su visais liūdi

BALF'o Cicero Skyrius

Mielam Dėdei

A.†A.

KAZIMIERUI SKRIPKUI

mirus, KLAUDIJŲ, BIRUTĘ, jų vaikus ir artimuosius užjaučiame liūdesio valandoje.

Dėdė pasiliks mūsų prisiminimuose visada, kaip šiltas ir geros širdies žmogus. Ramybė jam.

Kęstutis, Vytas, Linas, Marija ir Zigmas Dailidės

A.†A.

ONAI DRŪTIENEI

mirus, jos vyrui ANTANUI, dukroms JOANAI, RAMUTEI, TERESEI, jų šeimoms ir visiems giminėms reiškiame gilią užuojautą.

Dzūkų Draugija

A.†A.

ONAI RAŠTIKIENEI

mirus, broliui VYTAUTUI su žmona STASE ir šeima, seseriai ELENAI su šeima ir a.a. vyro HENRIKO seseriai JADVYGAI su šeima reiškiame gilią užuojautą.

Lietuvių Bendruomenės Melrose Parko Apylinkė

Mūsų nariui

A.†A.

JUOZUI LUKUI

mirus, giliam liūdesy likusiems — žmonai ALBINAI, sūnums RIMANTUI, ALGIUI ir KĘSTUČIUI su šeimomis, giminėms ir artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Filadelfijos Ateitininkai

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Ona Norvilienė, gerai žinoma savo skaniais, lietuviškais patiekalais pobūviuose, renginiuose, stovyklose, vaišins svečius Ateitininkų federacijos fondo ruošiamoje gegužinėje, kuri bus birželio 18 d. Ateitininkų namų ąžuolyne, Lemonte (12690 Archer Ave.). Bus pramogų suaugusiems ir vaikams, taip pat traukiami laimėjimai ir atgaiva gražioje gamtoje. Kviečiami ne vien ateitininkai, bet lietuviškoji visuomenė iš Čikagos ir visų apylinkių.

V. Semaška, Chicago, IL, „Drauge" įsigijo brangių knygų. Ačiū už prisiminimą mūsų knygyno ir jo aplankymą.

Primename! Tradiciniai Tėvo dienos pietūs Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, ruošiami birželio 18 d., 12 val. Atvykę į didžiąją PLC salę, rasite skanų maistą, namie keptus tortus, šampaną, linksmą programą, atliekamą dainininkės **Lindos Burbienės.** Tėveliams tai didžiausia dovana — pabūti kelias valandas savo šeimos artumoje, ir dar lietuviškoje, širdžiai labai malonioje, aplinkoje. Vietas reikia užsisakyti pas **Vilę Marchertienę** (jų dar yra!), tel. 708-985-7216. Lietuviškas maistas, lietuviška daina ir sava aplinka visų laukia, o į Tėvo dienos pietus kviečia PLC renginių komitetas.

Joanne Velasquez.

Motinos Marijos Kaupaitės žymuo, kasmet skiriamas Maria aukštesniosios mokyklos direktorių tarybos, šiemet suteiktas vienai tos tarybos narei, Joanne Velasquez, kuri yra baigusi Maria mokyklą 1958 metais ir pasižymi krikščioniškųjų vertybių skleidimu bei gyva veikla. Šv. Kazimiero vienuolyno generalė vyresnioji ses. Marilyn Kuzmickus įteikė žymenį Maria aukštesniosios mokyklos mokslo metų užbaigimo iškilmėse, pažymėdama, kad J. Velasquez propaguoja Šv. Kazimiero seserų, o tuo pačiu jų įsteigėjos Motinos Marijos Kaupaitės, idealus, vertybes per savo darbą mokyklai ir apskritai katalikiškam auklėjimui.

x **Už a.a. dr. Emiliją Šidlauskienę,** mirusią Lietuvoje, šv. Mišios bus atnašaujamos birželio 17 d., šeštadienį, 10 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemont, IL. Kviečiami giminės ir artimieji prisiminti velionę Emiliją maldoje. **Duktė ir šeima.**

(sk)

x **Siuntiniai į Lietuvą** laivu per **TRANSPAK.** Skubiems siuntiniams — AIR CARGO. **Maisto siuntiniai** nuo **$29** iki **$98.** Produktai aukštos kokybės. Du populiariausi tai **$39** šventinis siuntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už**$98. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x **Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą** ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: **T. Lesniauskienei, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.**

(sk)

SĖKMINGA KRAŠTO VALDYBOS KONFERENCIJA

Praėjusį savaitgalį Sheriton National viešbutyje, Washington, DC, įvyko JAV LB Krašto valdybos kviesta konferencija, susidėjusi iš politinio seminaro birželio 9 d. ir LB apylinkių bei apygardų pirmininkų ir LB vadovybės suvažiavimo birželio 10-11 d.

Konferencijoje dalyvavo apie 60 asmenų, kurių tarpe buvo Elena Bradūnaitė-Aglinskienė iš Havajų, Irena Blekytė iš Seattle, Wa, Vakarų apygardos pirm. Violeta Gedgaudienė, LB tarybos prezidiumo vicepirm. Angelė Nelsienė ir Vytautas Vidugiris visi trys iš Los Angeles, CA, o taip pat daug kitų LB darbuotojų iš įvairių JAV vietovių. Iš Čikagos buvo JAV LB Krašto valdybos pirm. Regina Narušienė, Socialinių reikalų tarybos pirm. Birutė Jasaitienė, Švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė, Kultūros tarybos narė Dalia Anysienė ir Vidurio Vakarų apygardos pirm. Birutė A. Vindašienė.

B.A.V.

„Lietuvos rytas" (š.m. birželio 2 d.) išspausdino Laimos Žemulienės straipsnį, pavadintą „Pirmoji lietuvių feministė, sukūrusi naują moters tipą". Jame rašoma apie dr. Dalios Noreikaitės-Kučėnas neseniai išleistą knygą „Žemaitė Amerikoje" ir apie viešnagę Lietuvoje, kur birželio 1 d. Kultūros ministerijoje buvo suruošta knygos autorei spaudos konferencija. Šiaip labai teigiamame straipsnyje ypač skaudžiai krinta akin dr. D. Kučėnienės nuolatinis vadinimas „Kučėnu". Sutinkame, kad svetimuose kraštuose lietuviškos moterų pavardės vartojamos vyriška forma, bet Lietuvos dienraštyje? Kažkodėl mergautinė pavardė — Noreikaitė — yra su lietuviška galūne, tad ar nebūtų geriau suvienodinti ir rašyti „dr. Dolly Noreika-Kucenas"?

x **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. (312) 847-7747.**

(sk)

x **„Kalba Vilnius".** Klausykit Grundig radijais. Gradinskas J. G. Television, 2512 W. 47 St., Chicago, IL 60632. **Taip pat koncertiniai radijai su fonografais ir rekorderiais.** Garantuotas vokiškų aparatų taisymas. Pirmiausia — paskambinkit 312-376-1998.

(sk)

Birželis šiame krašte dažnai skamba vestuvių varpais. Daug ir lietuvių savo vestuves atšoka šio gražaus mėnesio laikotarpiu, o prieš vestuves — mergvakariai, dovanų „lietučiai", pobūviai su savais jaunystės draugais. Visi šie renginiai susieti su dovanomis, kurias kartais labai sunku išrinkti („jau visko turime, mums nieko nereikia..."). Dovana, kuri visuomet mielai priimama ir daug džiaugsmo suteiks ne tik vestuvių dieną, bet ilgus metus, yra lietuviškas lininis audinys: pagalvėlės ant sofos, staltiesėlės, staltiesės, rankšluosčiai ir daug kitų. Tokių puikių lietuviškų audinių galima gauti ir „Draugo" administracijoje. Tai naujavedžiams dovana, kokios nerasite kitose standartinėse parduotuvėse. Atvykite, pasižiūrėkite, pasirinkite ir nusipirkite.

Dr. Remigijus Gaška

„DRAUGO" KORESPONDENTAS KREPŠINIO PIRMENYBĖSE

Dr. Remigijus Gaška, mūsų specialus sporto korespondentas, vyksta į Graikiją, kur birželio 21 - liepos 2 d. Atėnuose vyks Europos vyrų krepšinio pirmenybės. Lietuvos krepšinio rinktinė „A" grupėje varžysis su Vokietija, Graikija, Jugoslavija, Italija, Švedija ir Izraeliu. Pirmosios rungtynės su Vokietija bus birželio 21 d. Ypač svarbu, kad Lietuva patektų į ketvirfinalį, užimdama kuo geresnę vietą savo grupėje.

Dr. R. Gaškai po ilgų bandymų ir pastangų pavyko gauti pilną korespondento akreditaciją šioms pirmenybėms. Nekantriai lauksime jo straipsnių, aprašančių Lietuvos krepšininkų kovas Atėnuose.

Moksleiviai ateitininkai, registracija stovyklai Dainavoje, vyksiančiai birželio 26 - liepos 9 d., priimama iki penktadienio, birželio 16 d. Nedelsdami skambinkite Danai Grajauskaitei, tel. 416-534-8544. Dar neišsiuntusieji registracijos lapų, prašomi tuoj juos išsiųsti. Tikimasi visų moksleivių (9-13 skyrių) dalyvavimo.

BAIGĖ MOKSLUS

Kristina A. Aleksandravičiūtė, Antano ir Dolores Aleksandravičių duktė, gyv. Čikagoje, šį pavasarį baigė St. Xavier universitetą ir jai buvo suteiktas bakalauras iš sąskaitybos. Kristiną pažįsta daugelis Marquette Parko apylinkės lietuvių, nes ji kelerius metus dirbo Midland bankelyje (69 ir Washtenaw g.) ir visuomet mielai patarnaudavo žmonėms.

Dukraitės pasiekimais džiaugiasi tėvai, o ypač seneliai — Antanas ir Bronė Mikaičiai. B. Mikaitienė mokslo baigimo proga ruošiasi Kristiną nusivežti į Lietuvą. Kristina planuoja mokslą tęsti, siekdama magistro laipsnio.

Kristina Aleksandravičiūtė.

PASAULIO LIETUVIŲ CENTRAS GYVUOJA

Savanorių ir rėmėjų dėka PLC gyvenimas verda. Kasmet, kartą metuose, kreipiamės į lietuvišką visuomenę, prašydami paremti plačią centro veiklą, išplatinant siunčiamus laimėjimų bilietėlius, tikėdamiesi tam tikslui skiriamos aukos.

Talkinant centro gyventojams: S. Undraitienei, A. Tiškuvienei, P. Peškaičiui bei savanoriams — B. Lintakienei, I. Meilienei, A. Kurkulienei, K. Razmienei, B. Mikėnui, A. Bakaičiui, L. Bacevičienei, R. Norkienei ir I. Draugelienei, paruošėme vokus ir išsiuntinėjome juos mūsų rėmėjams, laukdami teigiamų atsakymų. Kviečiame apsilankyti centre — būsite maloniai nustebinti. Pal. J. Matulaičio misijos koplyčioje tikintieji susiburia maldai. Centre veikia Montessori darželis, Maironio lituanistinė mokykla, šiuo metu mokiniais gausiausia užsienyje. Čia puikiai tvarkomas Dailės muziejus, turįs įdomų medžio dirbinių rinkinį, atvežtą iš Lietuvos. Čia ir nuolat veikianti paveikslų bei skulptūrų galerija, kaskart naujai suruošiamos meno kūrinių parodos.

Krautuvėlėje „Dovana" gausu įvairių knygų, dovanoms tinkamų prekių. Galima apsirūpinti namie gamintais virtinukais, lietuvišku sūriu (reikia juk ir kūnui peno!). Aplankykite Lietuvių fondo raštinę, „Pasaulio lietuvio" ir PLB būstinę. Sekmadieniais, po šv. Mišių, vyksta jaukus pabendravimas salėje, vaišinantis kavute ir saldumynais. Vasarą akacijų pavėsyje rengiamos smagios gegužinės.

Centro aplinkoje pradėti statyti gyvenamieji namai, kuriuose nemažai jaunų šeimų jau įsikūrė. Greitu laiku iškils ir nauji „townhouses", kurių 15 yra užpirkę lietuviai. Namai statomi visai šalia centro.

PLC — sparčiai augantis lietuvių telkinys. Sutelktinėmis pastangomis norima jį tobulinti, gražinti, kad jis gyvuotų ne vien mūsų, bet ir mūsų vaikų bei vaikaičių poreikiams. Kviečiame visus prisidėti.

B. Kronienė

„Lituanicos" futbolo klubo vyrų komanda paskutines šio sezono pirmenybių rungtynes sekmadienį, birželio 18 d., žais su ukrainiečių „Wings" komanda. Rungtynės vyks Lemonte, aikštėje prie Lietuvių centro. Visi futbolo mėgėjai kviečiami gausiu atsilankymu paskatinti „Lituanicos" vyrus laimėjimui.

Velykų stalas — labai populiarus, jau tradicinis, renginys Lietuvių centre, Lemonte. Čia vienas svečių stalas to renginio metu, balandžio 22 d.

Nuotr. **Vytauto Jasinevičiaus**

EVANGELIKAI PRISIMINĖ MIRUSIUOSIUS

Kaip daugelis kitų lietuvių, taip ir lietuvių evangelikų dauguma š.m. gegužės 29 d. aplankė kapinėse savo mirusius artimuosius, draugus ir pažįstamus. Ne tik papuošė gėlėmis jų kapus, bet kartu prisiminė giesmėmis ir maldomis savo pačių laikiną ir pragaištantį gyvenimą. Šio šimtmečio pradžioje jie laidodavo mirusiuosius miesto vakarinėje dalyje esančiose Concordia ir vėliau jau lietuvių Tautinėse kapinėse. Bet paskutiniais dešimtmečiais daugelis pasirinko sau amžino poilsio vietą net Betanijos kapinėse, kuriose palaidotas ir daugeliui dar žinomas lic. kun. Jonas Pauperas, ilgametis Dievo žodžio skelbėjas Ziono parapijos bažnyčioje. Kapų puošimo dienos proga lietuviai evangelikai susirenka lietuvių Tautinėse ir Betanijos kapinėse religiniam susikaupimui.

Oras kapinių lankytojams šį kartą buvo nelabai palankus: vėsus ir lietingas. Šiltesnis apdaras ir lietsargis buvo patartini kelionės palydovai. Kurie buvo pasiryžę tą dieną aplankyti mirusiuosius, tų nepajėgė atbaidyti net blogas oras nuo šio sumanymo. Pirmiausia buvo susikaupta lietuvių Tautinėse kapinėse.

Didelių ir aukštų medžių apsuptas, Tautinis mirusių lietuvių „miestas" yra gražus. Kur tik akys užmato ant kalvelių ir mažų slėnelių išsidriekusios eilės paminklų su lietuviškomis pavardėmis, kai kurios iš jų primenančios praeiviui mirusiojo nuopelnus ne tik lietuviams užsienyje, bet ir visai lietuvių tautai. Kitos pavardės liudija toli likusios gimtosios žemės kilmę.

Vieno kalnelio viršuje stovi paminklas lietuvių evangelikų-liuteronų išeivijos bažnyčios vyskupui Ansui Trakiui ir jo žmonai dr. Adelei Trakienei. Čia pat randasi paminklas kompozitoriui Vladui Jakubėnui, Algimantui Kleinaičiui, Kasiuliams, Naujokams ir kitiems. Tad Kapų puošimo dieną čia susirinko nemažas skaičius žmonių pasiklausyti vysk. Hanso Dumpio skaitomų šv. Rašto žodžių ir Tėviškės parapijos choro giedamų lietuvių liaudies giesmių. Jaunasis kun. Darius Petkūnas, atvykęs iš Klaipėdos, kalbėjo šia proga apie kūno, dvasios ir sielos junginį. Dalyvių bendrai giedamomis giesmėmis susikaupimo valanda buvo užbaigta. Kiti po šių apeigų vyko į netoli esančias Betanijos kapines, kuriose taip pat įvyko mirusiųjų prisiminimas.

Kadangi oras buvo vis dar vėsus, apeigos vyko šiltoje Betanijos kapinių koplyčioje, kuri buvo sausakimša žmonių. Betanijos kapinėse palaidoti ne tik lietuviai, bet anglų ir vokiečių kilmės žmonės, tad apeigos buvo pravestos visomis trimis kalbomis. Čia kun. Jonas Josupaitis pasitiko nuo lietuvių Tautinių kapinių atvykusius vysk. Hansą Dumpį ir kun. Darių Petkūną. Apeigas kun. Jonas Josupaitis, ev. liut. Ziono parapijos klebonas iš Oak Lawn, pradėjo anglų ir lietuvių kalbomis. Po įvadinių maldų pakvietė vysk. Hansą Dumpį prie mikrofono. Vysk. Hansas Dumpys čia tik paskaitė lietuvišką ir vokišką tekstą iš šv. Rašto. Kun. Dariui Petkūnui, atvykusiam į šį kraštą susipažinimui su amerikietiškų bažnyčių veikla, teko kalbėti apie žmogaus ribotą gyvenimą šioje žemėje ir ilgesį dangiškosios tėvynės. Kurie suprato jo lietuvišką prakalbą, stebėjosi kun. Dariaus Petkūno gilių minčių dėstymu.

Po jo prakalbos kun. Jonas Josupaitis mėgino padaryti santrauką anglų kalba lietuviškai kun. Dariaus Petkūno žodžių nesupratusiems. Po bendrai visomis trimis kalbomis pagiedotų giesmių visi skirstėsi prie savo artimųjų kapų. Kun. Jonas Josupaitis dar pašventino Helmutui Lipšiui pastatytą paminklą.

Po visų maldų, kalbų ir giesmių saulutė buvo jau tiek įšildžiusi visą gamtą, kad buvo malonu pavaikščioti po kapines, aplankant artimuosius ir senus draugus, su kuriais tekdavo ne kartą dalintis gyvenimo džiaugsmais ir vargais.

vb

POSĖDŽIAVO DRAUGO FONDO DIREKTORIAI

Draugo fondo pavasario vajaus apžvalgai ir fondo tolimesnei šių metų veiklai aptarti birželio 6 d. „Seklyčioje" įvyko Draugo fondo direktorių posėdis, kuriame dalyvavo pirm. Bronius Juodelis, sekr. Birutė Jasaitienė ir direktoriai: dr. Kazys Ambrozaitis, Vaclovas Momkus, dr. Antanas Razma, kun. Viktoras Rimšelis, Jurgis Riškus, Jonas Vaznelis.

Buvo apžvelgta fondo pavasario vajaus eiga, tik mėnesiui belikus iki šio vajaus pabaigos. Lėšų telkimo komiteto pirmininkas dr. Kazys Ambrozaitis pareiškė pasitenkinimą iki šiol gautais pavasario vajaus rezultatais, nors jie daug mažesni už 1994 m. pavasario vajaus metu sutelktas lėšas. Reikia tikėtis, kad iki liepos 1 d. pavyks sutelkti daugiau lėšų.

Labai svarbus buvo investavimų komisijos pirm. Jono Vaznelio pranešimas, nes nuo investavimų priklauso Draugo fondo kapitalo augimas. Pagal fondo visų lėšų investavimą birželio 2 d. fondo portfolio rodė 18% kapitalo prieauglį. Tas rodo, kad Draugo fondo lėšos tvarkomos labai sėkmingai ir sumaniai. Belieka tik didinti fondo kapitalą naujų narių bei rėmėjų įnašais, jų papildymais ir ypač garbės narių parama, stengiantis šiais metais pasiekti pusę milijono. Praleidus vasarą, bus rengiamas rudens vajus, bet nebus Kalėdų vajaus. Rudens vajaus derlius bus apvainikuotas metiniu Draugo fondo narių suvažiavimu ir šauniu pokyliu lapkričio 18 d., šeštadienį, Jaunimo centro didžiojoje salėje. Pokylis turės meninę programą, garbės narių diplomų įteikimą, vaišes ir smagius šokius. Pokylio ruošimu rūpinasi DF lėšų telkimo komisija su talkininkais.

Buvo aptartas Draugo fondo narių kvietimas į garbės narius, padėka garbės nariams bei jų skatinimas į aukštesnius laipsnius, kurie pažymi dosnumu nusipelniusius garbės narius. Jų vardai ir pavardės įrašomos į bronzos plokšteles atitinkamoje grupėje, Draugo fondo garbės narių lentoje, „Draugo" patalpose. Jos atidengimas įvyks „Draugo" metinės gegužinės metu, liepos 30 dieną. Garbės narių diplomus ruošia dail. Ada Sutkuvienė, o puošnią garbės narių lentą — Leopoldas Kupcikevičius ir Antanas Levanas.

Draugo fondo iždo pranešimas posėdyje rodė, kad iki šiol sutelkta $368,278.68, bet po išmokėjimo $27,000 „Draugui" šių metų pradžioje, iždė liko $347,352.68 su 1994 m. dividendais. Užplanuotas pusės milijono pasiekimas šių metų gale reikalauja daug pastangų ir visų „Draugo" skaitytojų paramos Draugo fondui. Visiems mūsų spaudos išlaikytojams išeivijoje įsijungus į Draugo fondą, užplanuota suma bus lengvai pasiekta.

Br.J.

IŠ ARTI IR TOLI

PAMINĖTOS A.A. S. LOZORAIČIO MIRTIES METINĖS

Š.m. birželio 13 d. Nekalto Prasidėjimo Marijos seserų vienuolyne Putnam, CT, buvo paminėtos **a.a. Stasio Lozoraičio** mirties metinės. Šv. Mišias aukojo vienuolyno kapelionas kun. Valdemaras Cukuras ir dominikonas t. Stasys Zakarauskas. Koplyčioje susirinkusiųjų maldas lydėjo seselių giesmės. Po Mišių velionio žmona Daniela su seseria Marinela bei buvusiais ambasadoriaus Lozoraičio bendradarbiais ir draugais mintimis, malda, giesme prisiminė kilnią ambasadoriaus asmenybę, prasmingą darbą Lietuvos ir visų lietuvių labui. Apeigų metu Dangaus Vartų kapinėse, kur palaidotas velionis, buvo pašventintas paminklinis akmuo.

A.S.

ST. LOUIS, IL, LIETUVIŲ PARAPIJOS SUKAKTIS

Nekalto Prasidėjimo lietuvių parapija St. Louis, Illinois, š.m. rugpjūčio 6 dieną minės šimto metų veiklos sukaktį. Kadaise gausi, parapija beturi tik 52 narius, pasiryžusius iškilmingai švęsti garbingą parapijos sukaktį. Labai apgailestaujama, kad visų mylimas buvęs klebonas vysk. Antanas Deksnys dėl nesveikatos negalės šventėje dalyvauti. Parapijiečiai nuoširdžiai kviečia visus buvusius parapijos narius iš arti ir toli atvykti ir kartu švęsti.